

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE JAKUŠOVCE

NA ROKY 2026 - 2033

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE JAKUŠOVCE NA ROKY 2026 - 2033

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jakušovce na roky 2026 - 2033
Územné vymedzenie:	Prešovský kraj, okres Stropkov, obec Jakušovce
Dátum schválenia PHRSR:	30.06.2026 uznesením č. 2/26
Dátum platnosti:	2026 - 2033
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	áno
Vypracoval:	 e-Gemini s.r.o.

OBEC JAKUŠOVCE	
Erb	Vlajka
	
Základné údaje	
Kraj:	Prešovský
Okres:	Stropkov
Región:	Horný Zemplín
Poloha:	49°09'21"S 21°45'03"V
Nadmorská výška:	265 m n.m.
Rozloha:	5,5 km ²
Počet obyvateľov:	30 (31. 12. 2025)
Hustota obyvateľstva:	5,45 obyv./km ²
Prvá písomná zmienka:	1430
Starostka:	Emília Kasardová
Nacionále	
PSČ:	090 31 (pošta Kolbovce)
ŠÚJ:	527343
Tel. predvoľba:	+421-54
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Jakušovce č.3 Kolbovce, 090 31
Web:	www.jakusovce.sk
E-mail:	jakusovce@centrum.sk
Telefón:	054 / 749 91 19

OBSAH

Obsah	4
Príhovor starostky	8
1. Úvod	9
1.1. Legislatívne východiská	10
1.2. Zoznam koncepčných dokumentov	10
1.3. Poslanie dokumentu	13
1.4. Inštitucionálne a procesné parametre participácie stakeholderov	13
1.5. Ex post hodnotenie realizácie predchádzajúceho PHRSR	15
2. Analytická časť	16
2 A. analýza vonkajšieho prostredia	16
2.1. Základné údaje o území	16
2.2. ROZVOJOVÉ OSI	16
2. B. Analýza vnútorného prostredia	17
2.3. Charakteristika a vymedzenie územia	17
2.4. História územia	18
2.5. Socio – ekonomická analýza	18
2.6. Ekonomika	27
2.7. Bytový fond	30
2.8. Sociálne služby a zdravotná starostlivosť	31
2.9. Vzdelávanie	31
2.10. Služby a občianska vybavenosť	31
2.11. Šport	32
2.12. Kultúra	32
2.13. Územno – technická analýza	33
2.14. Prírodno – environmentálna analýza	37
2.15. SWOT analýza	42
2.16. STEEP analýza	44
3. Strategická časť	47
3.1. Návrh stratégie rozvoja obce Jakušovce	47
4. Programová časť	49
5. Realizačná časť	51
5.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	51
5.2. Model implementácie	54
5.3. Monitorovanie a hodnotenie	55
5.4. Akčný plán PHRSR	58
5.5. Zabezpečenie realizácie	58
6. Finančný plán	60

6.1. Indikatívny finančný plán PHRSR.....	60
6.2. Finančná časť	61
6. Záver	63
Prílohy	66

Zoznam použitých skratiek

BD – Bude doplnené

BRKO – Biologicky rozložiteľný kuchynský odpad

DI – Detské ihrisko

EAO – Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

EF – Environmentálny fond

EHP – Európsky hospodársky priestor

ENO – Ekonomicky neaktívne obyvateľstvo

EÚ – Európska únia

FO – Fyzická osoba

CHKO – Chránená krajinná oblasť

CHVÚ – Chránené vtáčie územie

KBV – Komplexná bytová výstavba

KPSS – Komunitný plán sociálnych služieb

MaHS – Monitorovacie a hodnotiace správy

MAS – Miestna akčná skupina

MHD – Mestská hromadná doprava

MRK – Marginalizované rómske komunity

MŠ – Materská škola

MF SR – Ministerstvo financií Slovenskej republiky

MŠVVaM – Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky

MV SR – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

NIVAM – Národný inštitút vzdelávania a mládeže

OcÚ - Obecný úrad

OP – Operačný program

OZ – Obecné zastupiteľstvo

OZE – Obnoviteľné zdroje energie

PD – Projektová dokumentácia

PHRSR – Plán hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja

PO – Právnická osoba

PSK - Prešovský samosprávny kraj

UoZ – Uchádzač o zamestnanie

ÚPSVR – Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

SODB – Sčítanie obyvateľov, domov a bytov

ŠK – Športový klub

ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

ŠOP – Štátna ochrana prírody

ŤZP – Ťažko zdravotne postihnutý

VÚC – Vyšší územný celok

VZN – Všeobecne záväzné nariadenie

ZŠ – Základná škola

ŽoNFP – Žiadosť o nenávratný finančný príspevok

ŽP – Životné prostredie

PRÍHOVOR STAROSTKY

Vážení obyvatelia a návštevníci obce Jakušovce!

Predkladáme Vám Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jakušovce na roky 2026 - 2033. Dokument PHRSR predstavuje základný strategický a plánovací dokument na úrovni každej jednej samosprávy v rámci Slovenska. Jeho schválením v zastupiteľstve sa stáva záväzným nástrojom systémového riadenia rozvoja samosprávy.

Vypracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je zákonnou povinnosťou každej obce, každej samosprávy. Táto povinnosť vychádza zo zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Dokument PHRSR obce Jakušovce obsahuje víziu rozvoja našej obce.

Predkladaný dokument je základným strednodobým plánovacím dokumentom podpory regionálneho rozvoja a regionálnej politiky na lokálnej úrovni. Priamo nadväzuje na strategické a programové dokumenty na vyššej regionálnej a najvyššej národnej a nadnárodnej úrovni. Dokument rešpektuje lokálne špecifiká územia a práve z ich analýzy stanovuje rozvojové opatrenia a aktivity, ktorých schválením sa obec Jakušovce zaväzuje k ich plneniu. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je spracovaný na obdobie rokov 2026 - 2033. Na jeho vypracovaní sa podieľalo viacero externých a interných spolupracovníkov, poslanci zastupiteľstva a zamestnanci samosprávy.

Týmto by som rada vyjadrila svoje presvedčenie, že napredovanie obce v súlade s týmto strategickým dokumentom bude prispievať k približovaniu sa k stanoveným cieľom, ktoré pomôžu naplniť očakávania nás všetkých, ktorí v Jakušovciach žijeme a ktorí sa aktívne zaujímame o dianie v našej obci. Zároveň pevne verím, že my, obyvatelia, budeme aktívni počas celého programového obdobia a budeme sa podieľať na tom, aby bol PHRSR otvorený a živý dokument, schopný reagovať na nové, aktuálne podnety.

Srdečne sa chcem poďakovať všetkým, ktorí na tejto neľahkej a časovo náročnej tvorbe programu aktívne participovali a prispeli tým k formovaniu budúcnosti našej obce.

Emília Kasardová

Starostka obce Jakušovce

1. ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) obce Jakušovce na roky 2026 - 2033 je strednodobý strategický dokument. Cieľom dokumentu je rozvoj obce v súlade s jej špecifikami a požiadavkami modernej spoločnosti. Dokument definuje prioritné oblasti a kľúčové ciele rozvoja územia. PHRSR obce Jakušovce môže významne prispieť k zvýšeniu prosperity územia. Prijatím tohto dokumentu obec smeruje k snahe o plánovaný rozvoj územia, ktorý súčasným aj budúcim generáciám umožní uspokojovať ich sociálne, ekonomické a iné potreby a zároveň zachová kvalitné životné prostredie. Dokument prezentuje spoločnú víziu rozvoja obce založenú na výsledkoch strategického plánovania. Navrhované aktivity vychádzajú z miestnych podmienok a potrieb a smerujú k zlepšeniu kvality života v území.

PHRSR pozostáva z 5 tematických okruhov - z analytickej časti, programovej časti, realizačnej časti, programovej časti a z finančného plánu.

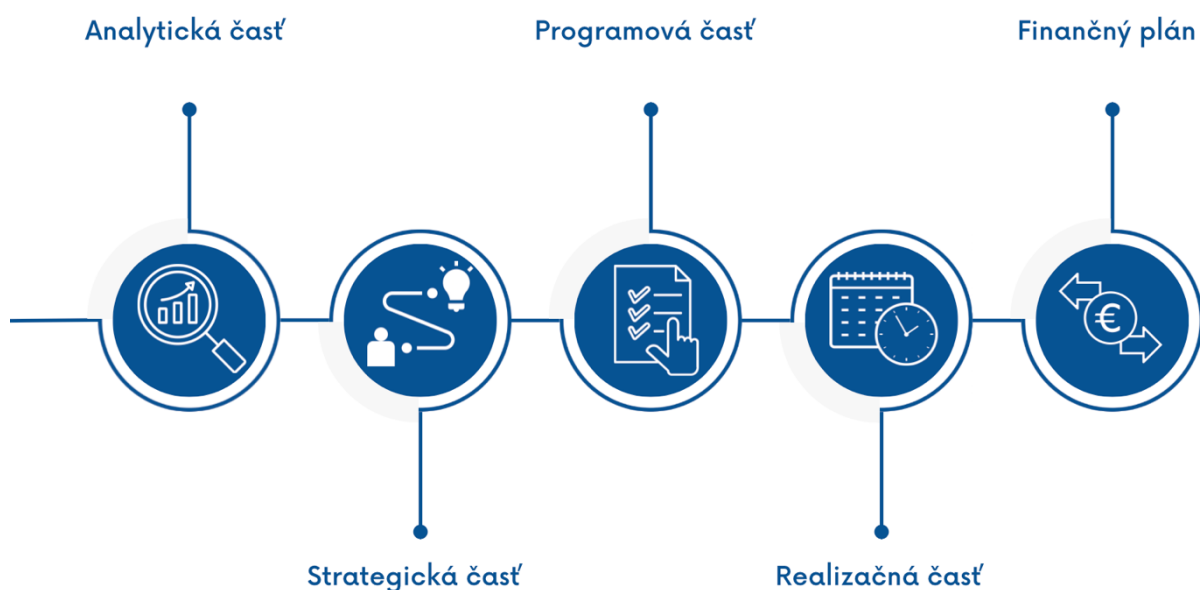

Schéma 1 Okruhy PHRSR, zdroj: vlastné spracovanie

Analytická časť dokumentu predstavuje opis vnútorného a vonkajšieho prostredia. Obsahuje podrobné socioekonomické, územno-technické a prírodno-environmentálne analýzy.

Strategická časť je definovaná víziou, ktorej ciele sú bližšie špecifikované prostredníctvom priorit, opatrení a aktivít, ktorými sa má zabezpečiť dosiahnutie budúceho želaného stavu.

V programovej časti sú uvedené konkrétne opatrenia a aktivity vrátane ich výstupov a merateľných ukazovateľov zamýšľaných projektov, prostredníctvom ktorých bude možné dosahovať stanovené ciele.

Realizačná časť opisuje proces zabezpečenia realizácie jednotlivých projektov, ktorý pozostáva z inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia, z monitorovania a následného hodnotenia realizovaných aktivít. Súčasťou realizačnej časti je časový harmonogram stanovených projektových aktivít.

Finančná časť zahŕňa indikatívny finančný plán vrátane zdrojov financovania zamýšľaných projektových aktivít.

Tvorbu dokumentu zrealizovala spoločnosť e-Gemini s. r. o., ktorá bola zvolená v procese verejného obstarávania. Spoločnosť pri tvorbe PHRSR spolupracovala s pracovnými skupinami pozostávajúcimi z miestnych aktérov – odborníkov z verejného, súkromného i mimovládneho

sektora. Spoločnosť získavala relevantné dáta prostredníctvom špeciálne zostavených dotazníkov, v ktorých bol hodnotený doterajší rozvoj obce, jej silné a slabé stránky a zároveň možnosti ďalšieho rozvoja.

1.1. LEGISLATÍVNE VÝCHODISKÁ

Strategický dokument Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jakušovce (ďalej aj ako „PHRSR obce Jakušovce“) je spracovaný v súlade so Zákonom NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších zmien a doplnkov. Tieto dokumenty určujú práva a povinnosti miest a obcí zabezpečovať rozvoj územia (Zákon NR SR 539/2008).

Spracovanie programu rozvoja podlieha platnej nadradenej strategickej dokumentácii na úrovni SR (Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030), na úrovni vyššieho územného celku - Prešovský samosprávny kraj (Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021 - 2030).

Súčasťou spracovania PHRSR je zabezpečenie úkonu posudzovania vplyvov na životné prostredie. Tento proces podlieha zákonu NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v zmysle neskorších zmien a doplnkov. Na základe tohto zákona PHRSR, ako strategický rozvojový dokument, podlieha strategickému environmentálnemu hodnoteniu (Proces SEA). (Zákon NR SR 24/ 2006).

Dokument je spracovaný aj v súlade s Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií schválenej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 197/2017 zo dňa 26. apríla 2017 a Metodiky tvorby PHRSR 2020, verzia: 1.0.4, február 2022.

Rozhodovacie kompetencie v oblasti tvorby a implementácie PHRSR

V zmysle § 8, ods. 5) zákona 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov dokument „program rozvoja obce“ (resp. program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce) schvaľuje obecné zastupiteľstvo. V tomto prípade teda orgánom kompetentným na prijatie (resp. schválenie) Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jakušovce je zastupiteľstvo obce Jakušovce.

1.2. ZOZNAM KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV

PHRSR sa spracúva v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v nasledujúcich nadnárodných, národných, regionálnych a lokálnych strategických dokumentoch.

Na nadnárodnej úrovni:

Za kľúčový nadnárodný strategický dokument môžeme považovať **Agendu OSN pre udržateľný rozvoj 2030 (Agenda 2030)**, ktorá je súhrnom globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti, ako sú zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy. Agenda udržateľného rozvoja obsahuje 17 cieľov v oblasti udržateľného rozvoja a 169 súvisiacich čiastkových cieľov, ktoré vyvažujú tri aspekty udržateľného rozvoja – ekonomický, sociálny a environmentálny. Slovenská republika sa k implementácii Agendy 2030 prihlásila v dokumente Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj schválenom uznesením vlády č. 95/2016.

Obrázok 1 Agenda 2030-Ciele udržateľného rozvoja, Zdroj: <https://www.vicepremier.gov.sk/sekcie/investicie/agenda-2030/index.html>, Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, september 2019

Na národnej úrovni:

Agenda pre udržateľný rozvoj 2030

Národné priority implementácie Agendy 2030, ktoré prijala Vláda SR v roku 2018:

- ⇒ Vzdelanie pre dôstojný život
- ⇒ Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí
- ⇒ Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia
- ⇒ Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy
- ⇒ Právny štát, demokracia a bezpečnosť
- ⇒ Dobré zdravie

Zodpovednosť za Agendu 2030 je na Slovensku rozdelená medzi Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. V rámci konzultatívneho procesu zahrňujúceho vládu, samosprávy a odbornú verejnosť sa navrhli národné priority implementácie Agendy 2030 (Vzdelanie pre dôstojný život, Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí, Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia, Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy, Právny štát, demokracia a bezpečnosť a Dobré zdravie), ktoré zohľadňujú špecifiká Slovenska a budú základom ďalšej strategickej a koncepcnej práce, a ktoré boli predložené vláde SR a schválené 13. júna 2018 uznesením č. 273/2018.

Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030

Dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 (Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky) je základným implementačným dokumentom plnenia národných priorít Agendy pre udržateľný rozvoj 2030 v Slovenskej republike. Definuje 3 integrované rozvojové programy:

I. Ochrana a rozvoj zdrojov, s cieľom rastu a kvalitatívneho rozvoja populácie, so špeciálnym dôrazom na vzdelanie, zdravie, kultúru, právny štát a ochranu, a zvelaďovanie prírodných zdrojov;

II. Udržateľné využívanie zdrojov, ktorého cieľom je udržateľné hospodárstvo SR, ktoré generuje dobré mzdy a prosperitu. Jeho konkurenčná schopnosť sa zakladá na inovatívnom a efektívnom zhodnocovaní zdrojov;

III. Rozvoj komunít so zameraním sa na zvýšenie kvality života pre všetky sociálne skupiny prostredníctvom priblíženia správy vecí verejných občanom, sociálnej inklúzie a dostupných, kvalitných a efektívnych služieb.

Partnerská dohoda Slovenskej republiky

Z pohľadu nového programového obdobia EÚ (2021 - 2027) je zásadným strategickým dokumentom Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027, ktorá stanovuje stratégiu, priority a opatrenia na účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti EÚ. Ciele Partnerskej dohody Slovenskej republiky sú bližšie špecifikované v Programe Slovensko 2021 - 2027 prostredníctvom priorít, špecifických cieľov a opatrení.

Partnerská dohoda pre programové obdobie 2021 - 2027 stanovuje päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

- ⇒ Inteligentnejšia Európa
- ⇒ Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
- ⇒ Prepojenejšia Európa
- ⇒ Sociálnejšia Európa
- ⇒ Európa bližšie k občanom

Program Slovensko

Tento dokument slúži pre implementáciu Európskych štrukturálnych a investičných fondov na Slovensku pre roky 2021 - 2027.

Priority Programu Slovensko na roky 2021 - 2027:

- ⇒ Konkurencieschopnejšie a inteligentnejšie Slovensko
- ⇒ Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko
- ⇒ Zelenšie Slovensko
- ⇒ Prepojenejšie Slovensko
- ⇒ Európa bližšie k občanom
- ⇒ Fond na spravodlivú transformáciu

Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky

Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky je reakciou na dôsledky krízy spojenej s pandémiou Covid-19. Je zameraný na 5 kľúčových oblastí verejných politík: zelená ekonomika; vzdelávanie; veda, výskum a inovácie; zdravie; efektívna verejná správa a digitalizácia. Zahŕňa problematiku zelenej transformácie a digitálnej transformácie, podporuje inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast vrátane hospodárskej súdržnosti, pracovných miest, produktivity, konkurencieschopnosti, výskumu, vývoja a inovácií a dobre fungujúceho vnútorného trhu so silnými malými a strednými podnikmi a sociálnu a územnú súdržnosť. Posilňuje zdravotnú, ekonomickú, sociálnu a inštitucionálnu odolnosť a zavádza politiky pre budúce generácie, deti a mládež, ako sú vzdelávanie a zručnosť, pričom naprieč opatreniami kladie dôraz na zachovávanie princípov rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí pre všetkých. Plán obnovy a odolnosti SR bol dňa 13.7.2021 schválený Radou pre hospodárske a finančné záležitosti a začalo sa s jeho implementáciou.

Na regionálnej úrovni:

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021 - 2030

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021 - 2030 je základný strategický dokument kraja, ktorý nastavuje smer a priority rozvoja regiónu. Hlavným cieľom rozvoja PSK je zabezpečiť dostupnú a udržateľnú zdravotnú starostlivosť, skvalitniť sociálne služby, rozvoj ekonomiky a konkurencieschopnosti regiónu, udržateľný rozvoj a environmentálna udržateľnosť, zlepšenie kvality života a dostupnosti služieb.

1.3. POSLANIE DOKUMENTU

PHRSR tvorí základ pre usmerňovanie aktivít miestnych samospráv. Hlavným poslaním dokumentu je na základe analýz vytvoriť komplexné zhodnotenie územia, zadefinovať smer rozvoja územia prostredníctvom vízie a vymedziť prioritné oblasti, opatrenia a konkrétne aktivity, ktoré smerujú k naplneniu vízie.

Tvorba tohto strategického dokumentu umožňuje stakeholderom (zainteresovaným subjektom) v území aktívne sa zapájať do diania prostredníctvom účasti vo všetkých fázach procesu.

1.4. INŠTITUCIONÁLNE A PROCESNÉ PARAMETRE PARTICIPÁCIE STAKEHOLDEROV

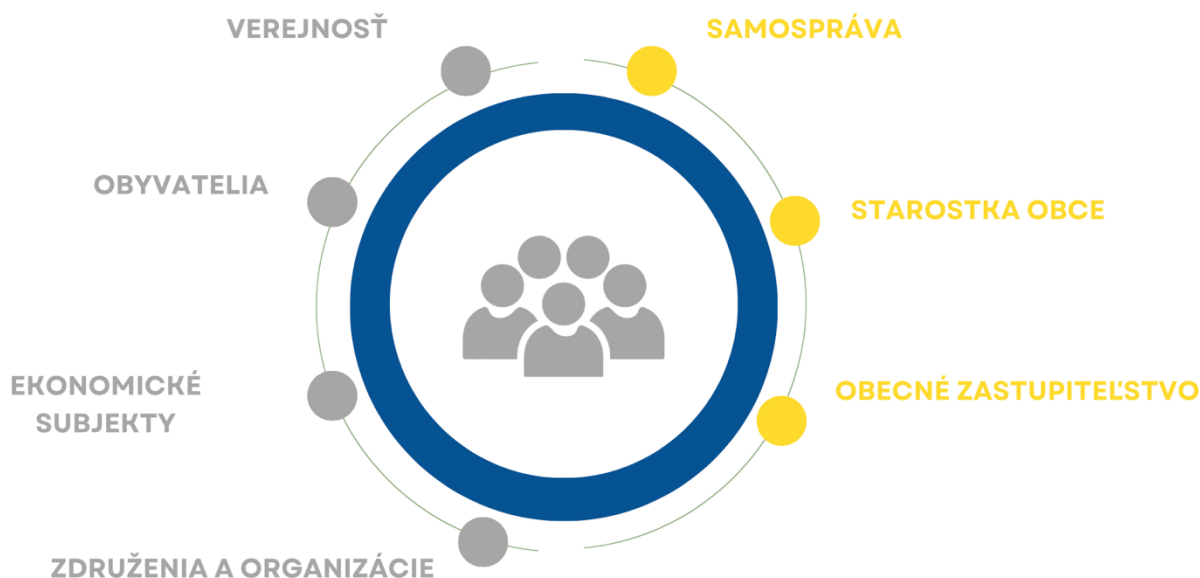
Participatívne metódy v procese tvorby PHRSR sú dôležitou súčasťou tvorby tohto programového dokumentu. Ich dôležitosť spočíva najmä v získaní spätnej väzby od obyvateľov a všetkých zainteresovaných subjektov, ktorí budú, alebo môžu byť programom rozvoja obce dotknutí.

Kľúčovým nástrojom implementácie strategickej vízie rozvoja obce Jakušovce s cieľom zvýšiť úroveň kvality života je aktívna spolupráca obce s odbornou a širokou laickou verejnosťou. Stakeholderi budú aktívne informovaní a zapájaní do procesu tvorby PHRSR. Budú môcť vyjadrovať svoje pripomienky a požiadavky, ktoré budú zohľadnené a v čo najväčšej možnej miere zapracované do tvorby PHRSR. Nasledujúca schéma kategorizuje skupiny stakeholderov a približuje spôsob participácie.

Zapojenie verejnosti

Verejnosť bola informovaná o začiatku procesu tvorby strategického dokumentu prostredníctvom verejnej obecnej tabuli.

Nasledujúca schéma kategorizuje skupiny stakeholderov a približuje spôsob participácie.

SAMOSPRÁVA

- zabezpečuje proces tvorby PHRSR;
- dohliada na proces tvorby;
- poskytuje potrebné informácie na spracovanie

Samosprávu obce Jakušovce tvorí:

STAROSTKA OBCE

Najvyšší výkonný orgán obce Jakušovce

OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO

Poslanci volení občanmi obce Jakušovce

VEREJNOSŤ**OBYVATELIA OBCE JAKUŠOVCE**

Obyvatelia s trvalým pobytom v obci vyjadrujú svoje pripomienky, nápady a návrhy na zvýšenie úrovne kvality života v obci, sú zastúpení v pracovných skupinách

EKONOMICKÉ SUBJEKTY

Podnikatelia a živnostníci so sídlom v obci podávajú nápady a návrhy na podporu podnikateľov v obci, môžu poskytovať príspevky a dary finančného charakteru, sú zastúpení v pracovných skupinách.

ZDRUŽENIA A ORGANIZÁCIE

Združenia a organizácie prezentujú návrhy a požiadavky v oblasti svojich záujmov, organizujú kultúrne aktivity a zabezpečujú spoločenský a sociálny rozvoj v obci, sú zastúpení v pracovných skupinách.

Schéma 2 Skupiny stakeholderov pri tvorbe PHRSR, Zdroj: vlastné spracovanie

Vecný a časový harmonogram realizácie tvorby strategického dokumentu bol zostavený tak, aby zastrešoval všetky fázy a aktivity tvorby strategického dokumentu.

2026

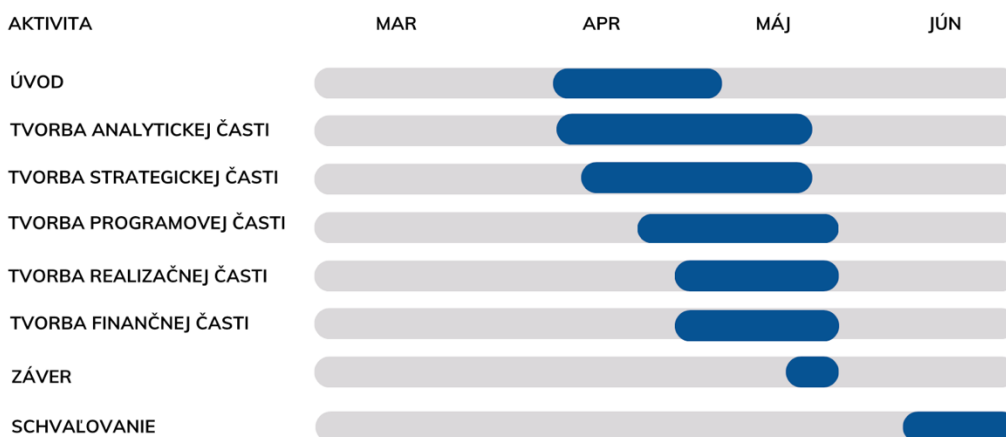

Schéma 3 Harmonogram realizácie tvorby PHRSR, vlastné spracovanie

1.5. EX POST HODNOTENIE REALIZÁCIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR

Rok	Názov projektu	Zdroj financovania (vlastné zdroje, MK SR, MH SR a pod.)	Schválený (áno/nie)	Suma projektu
2019	Zníženie energetickej náročnosti OcÚ Jakušovce	Environmentálny fond	áno	163 823
2025	Zakúpenie interiérového nábytku a prevádzkových strojov kultúrneho domu	PSK	áno	2 812
2025	Riešenie potravinovej dostupnosti	PSK	áno	500
2025	Výstavba nového betónového oplotenia cintorína	MF SR	áno	20 000

Tabuľka 1 Zoznam realizovaných projektov, zdroj: OcÚ Jakušovce

Všetky realizované projekty boli snahou o riešenie problémov, ktoré zapríčiňovali znižovanie kvality života obyvateľov. Realizácia aktivít bola uskutočnená prostredníctvom vlastných zdrojov, zdrojov EÚ, štátneho rozpočtu a Prešovského samosprávneho kraja.

2. ANALYTICKÁ ČASŤ

Predmetom analytickej časti je identifikácia riešeného územia, charakteristika sociálno-ekonomickej, územno-technickej, prírodno-environmentálnej a inštitucionálno-organizačnej oblasti. Špecializovanú časť tvorí analýza silných a slabých stránok a príležitostí a rizík v podobe SWOT analýzy.

2 A. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

2.1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ÚZEMÍ

Z hľadiska územnosprávneho členenia Slovenska patrí obec Jakušovce na úrovni NUTS 4 do okresu Stropkov, na úrovni NUTS 3 do Prešovského samosprávneho kraja, a na úrovni NUTS 2 do Východného Slovenska.

Obec je horskou obcou. Leží v Ondavskej vrchovine v prostredí Nízkyh Beskýd, v doline malého potoka ústiaceho do Brusničky. Nadmorská výška je 265 m n. m.

V rámci okresu Stropkov obec susedí s obcami, Kolbovce, Brusnica a Kríštoľovce. Od okresného mesta Stropkov je obec vzdialená 14 km, od krajského mesta Prešov je obec vzdialená 53 km a od hlavného mesta Bratislava je obec vzdialená 457 km.

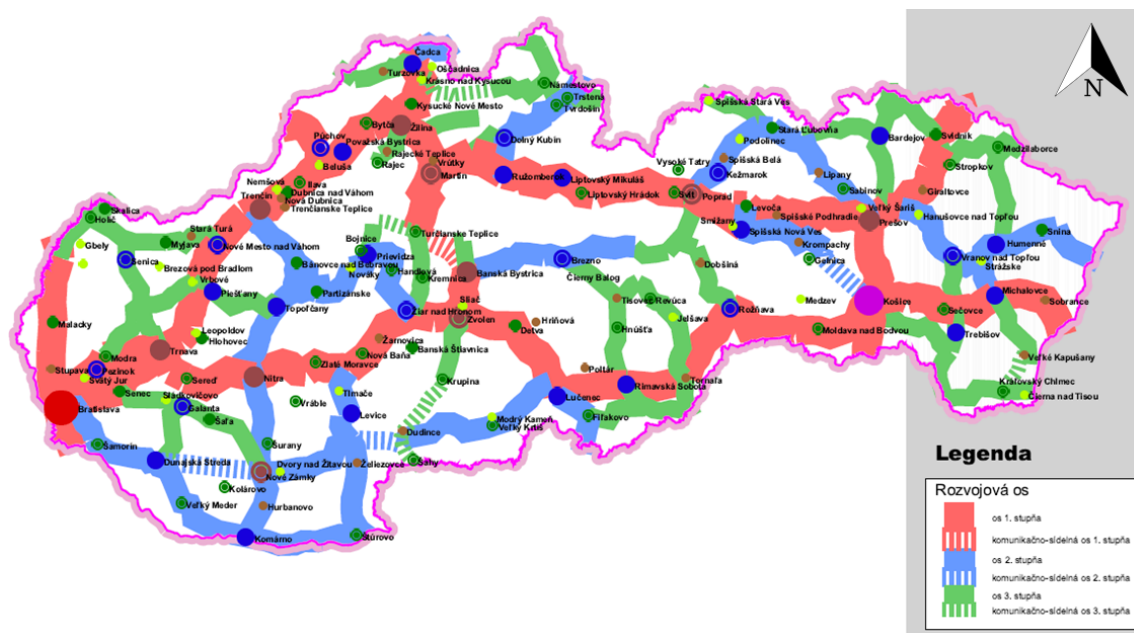
Jakušovce s počtom obyvateľov 30 (k 31.12.2025) spadajú do kategórie malých obcí. Celková rozloha územia je 5,5 km².

Mapa 1 Katastrálne územia okresu Stropkov, Wikipédia 2026

2.2. ROZVOJOVÉ OSI

Obec Jakušovce podľa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja patrí do rozvojovej osi tretieho stupňa v severovýchodnej časti Prešovského kraja, v priestore okresu Stropkov a príslušného územia Horného Zemplína.

Rozvojové osi tvoria priestor pre vyváženú hierarchizovanú sídelnú štruktúru územia. Podporujú väzby medzi obcami a poskytujú priestor pre vyvážený sídelný rozvoj. Tieto osi sú dôležitým aspektom trvalej udržateľnosti.

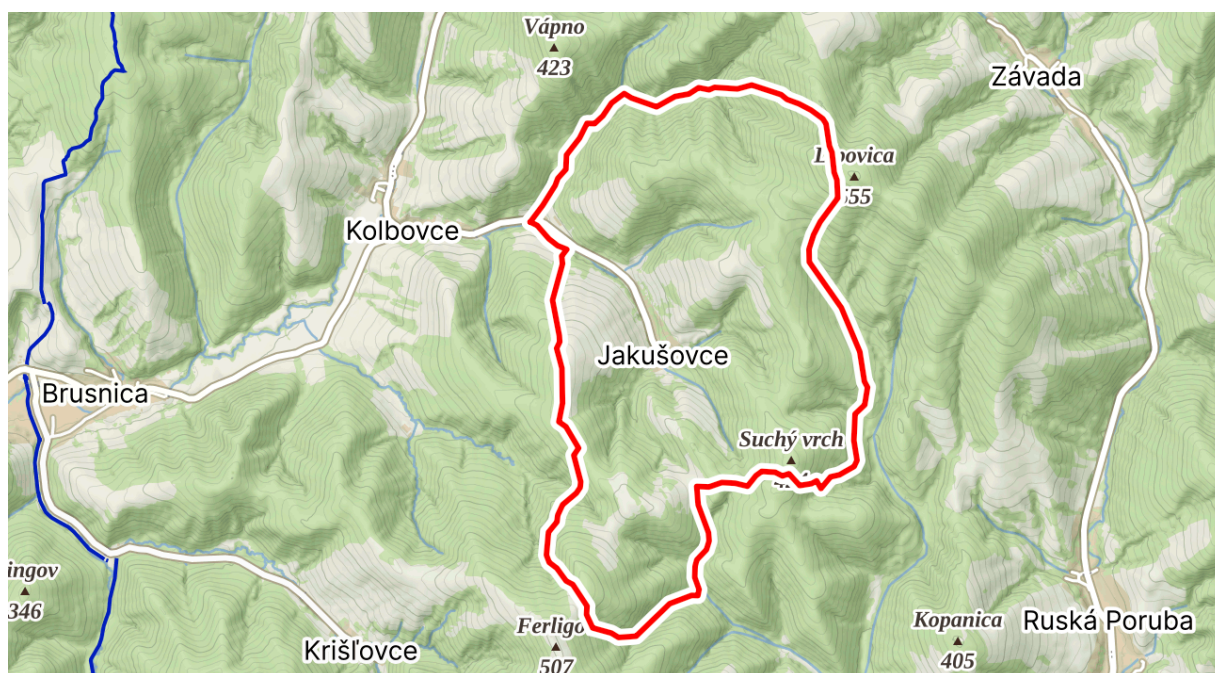
Mapa 2 Rozvojové osi (KURS, 2022)

2. B. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

2.3. CHARAKTERISTIKA A VYMEDZENIE ÚZEMIA

V rámci okresu Stropkov hraničí územie obce s katastrálnym územím obcí Brusnica, Kolbovce a Krišľovce. V rámci okresu Humenné sú to obce Prituľany, Ruská Poruba a Závada.

Z hľadiska územnosprávneho členenia Slovenska patrí obec Jakušovce na úrovni NUTS 4 do okresu Stropkov, na úrovni NUTS 3 do Prešovského samosprávneho kraja, a na úrovni NUTS 2 do Východného Slovenska.

Mapa 3 Vymedzenie riešeného územia (Mapy, 2026)

2.4. HISTÓRIA ÚZEMIA

Obec písomne doložená 1430 ako Ipwagasa, 1454 Jakobswaga, 1557 Sequuntur Rutheni, Jakwssowecz, 1567 Jakossowcz, 1600 Jakusoc, 1610 Jakusocz, 1651 Jakusocz, Rutthenorum, 1773 Jakusocz, Jackussowcze, 1786 Jakuschocz, 1808 Jakusocz, Jakussowce, 1863 – 1902 Jakusóc, 1907 – 13 Jakabvölgye, 1920 Jakušovce.

Vznikla na zákupnom práve medzi 1410 – 1430. Pôvodne patrila panstvu Stropkov, od 16. stor. ju vlastnili Dežöfiovci, v 19. stor. Keglevičovci. V roku 1715 mala 6 opustených a jednu obývanú domácnosť, 1787 bolo v obci 14 domov a 95 obyvateľov. V roku 1828 mala obec 20 domov a 154 obyvateľov.

Živila sa povozníctvom a prácou v lesoch. Za prvej ČSR pracovali v poľnohospodárstve a v lesnom hospodárstve. Počas 2. sv. vojny obyvatelia spolupracovali s partizánmi. V roku 1944 Nemci obec vypálili. V roku 1947 sa časť obyvateľov presídlila na Ukrajinu v bývalom ZSSR. Dnes obyvatelia pracujú v priemyselných podnikoch a súkromných firmách na okolí.

Symboly obce

Symbolmi obce sú erb, zástava (vlajka) a pečať.

Erb obce:

V modrom štíte na vysokej zelenej pažiti zlatý rebrinový voz prevýšený dvoma striebornými sekerami na zlatých skrížených poriskách.

Zástava (vlajka):

Obecná vlajka má podobu šiestich pozdĺžnych pruhov zeleného, modrého, bieleho, žltého, zeleného a modrého. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu.

2.5. SOCIO – EKONOMICKÁ ANALÝZA

2.5.1. ROZVOJOVÝ POTENCIÁL A ĽUDSKÉ ZDROJE

Populáciu žijúcu v obci nevyhnutne považujeme za jeden z najdôležitejších zdrojov endogénneho lokálneho, ako aj regionálneho rozvoja v sociálnej a demografickej sfére, ktorá výrazne vplýva aj na budúci celkový sociálno-ekonomický rozvoj obce. Opatrenia formulované do budúcnosti preto musia zodpovedať vnútorným aj vonkajším procesom formujúcim demografické javy v obci a je nutné preniesť tento vývoj aj do rozvojovej vízie, ktorú bude samospráva nasledovať v ďalších rokoch.

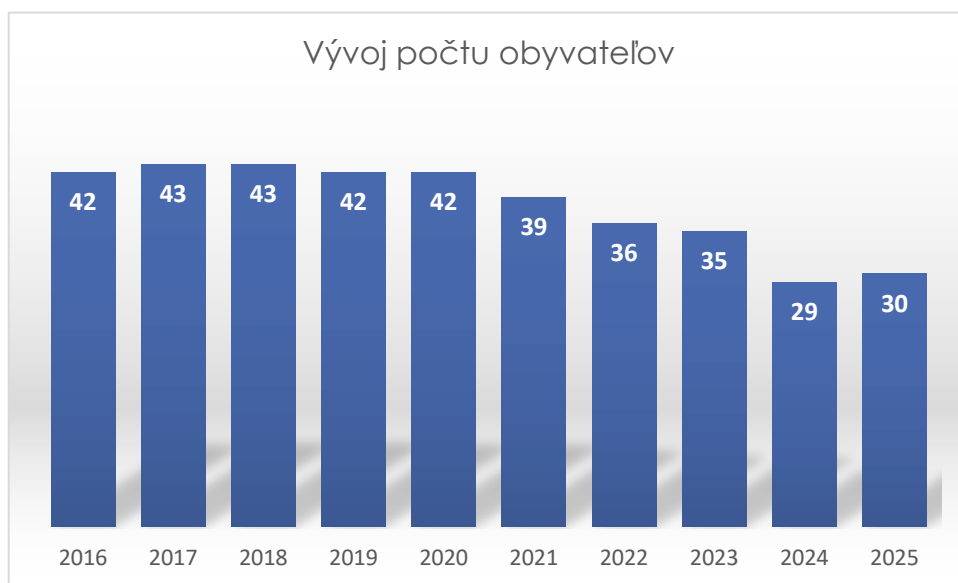
Ukazovatele demografického vývoja majú veľmi silnú vypovedaciu schopnosť, prezrádzajú veľa o sociálno-ekonomických podmienkach – minulých, súčasných, ale aj budúcich. Vďaka analýze demografických ukazovateľov je PHRSR dokumentom, ktorý odráža potreby občanov na lokálnej úrovni, preto je potrebné venovať tejto problematike pozornosť.

2.5.2. VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV

Základným demografickým ukazovateľom je počet obyvateľov. Vývoj počtu obyvateľov sa v priebehu rokov formuje v dôsledku mechanického i prirodzeného pohybu obyvateľstva.

Jeho vývoj v rokoch 2016 – 2025 zaznamenáva graf č. 1. Aktuálne žije v obci Jakušovce 30 obyvateľov, čo je o 12 menej ako pred desiatimi rokmi. Ako si neskôr ukážeme, za medziročné poklesy v počte obyvateľov môže predovšetkým mechanický úbytok obyvateľstva. Najviac občanov mala v sledovanom období obec Jakušovce v roku 2017 a 2018 – 43 obyvateľov, najmenej – 29 obyvateľov v roku 2024.

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov v obci Jakušovce, ŠÚSR 2026

2.5.3. PRIRODZENÝ POHYB OBYVATEĽSTVA

Ukazovateľ prirodzený pohyb obyvateľstva je vyjadrený prostredníctvom hlavných populačných procesov, ktorými sú pôrodnosť (natalita) a úmrtnosť (mortalita). Prirodzený pohyb predstavuje rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých osôb.

V obci Jakušovce takmer v celom sledovanom období počet zomrelých prevyšoval nad počtom živonarodených, s výnimkou roku 2025 kedy bol v obci zaznamenaný prirodzený prírastok. Najvyšší prirodzený úbytok bol v obci zaznamenaný v roku 2024, kedy zomreli 3 obyvatelia obce.

Vývoj počtu živonarodených a zomrelých v zachytáva nasledujúca tabuľka.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Živonarodení	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Zomretí	1	1	0	0	0	0	2	0	3	0
Prirodzený prírastok/úbytok	-1	-1	0	0	0	0	-2	0	-3	1

Tabuľka 2 Prirodzený pohyb obyvateľstva, ŠÚSR 2026

2.5.4. MECHANICKÝ POHYB OBYVATEĽSTVA

Okrem prirodzeného pohybu má významný vplyv na vývoj počtu obyvateľov aj mechanický pohyb obyvateľstva. Výsledkom mechanického pohybu je migračné saldo. Mechanickým pohybom rozumieme migráciu (príťahovanie a vysťahovanie), ktorú možno interpretovať aj ako indikátor celkovej atraktivity prostredia. Rozhodovanie obyvateľov, či vo svojej súčasnej lokalite zostanú, sa deje na základe mnohých faktorov: dostupných pracovných príležitostí, cenovej relácie nehnuteľností, kvality životného prostredia, dostupnosti sociálnych služieb, možností trávenia voľného času, kvality dopravnej infraštruktúry a podobne.

Počas uplynulého obdobia prevyšoval počet vysťahovaných osôb nad počtom prisťahovaných osôb do obce Jakušovce. Najviac, 2 osoby, sa prisťahovali do obce v roku 2017. Najviac občanov opustilo obec v roku 2024, kedy sa vysťahovali 3 osoby. Počet prisťahovaných a vysťahovaných osôb v sledovanom období a vzájomný vzťah týchto dvoch ukazovateľov dokumentuje nasledujúca tabuľka.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Prisťahovaní	0	2	0	0	1	1	0	0	0	0
Vysťahovaní	1	0	0	1	1	2	1	1	3	0
Migračné saldo	-1	2	0	-1	0	-1	-1	-1	-3	0

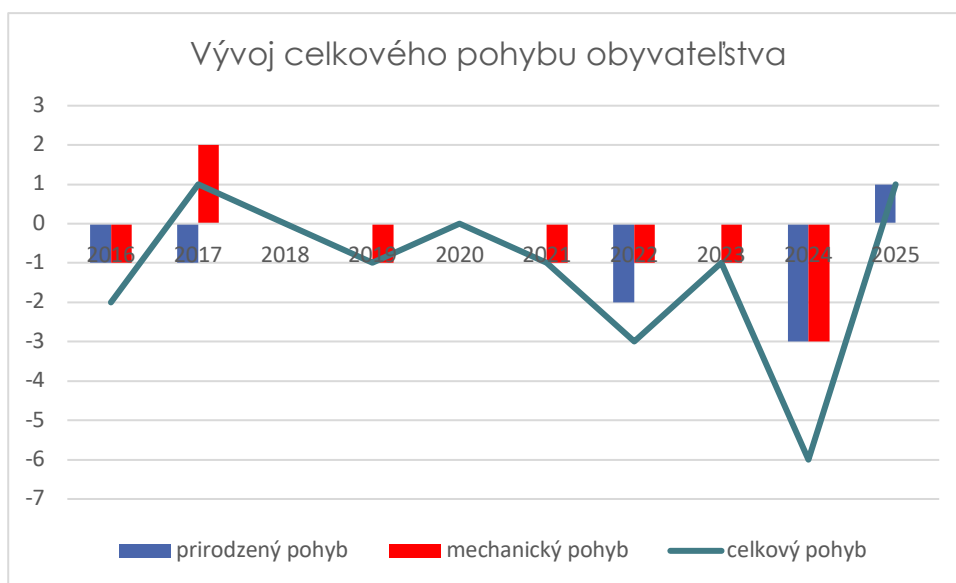
Tabuľka 3 Migračný pohyb obyvateľstva, ŠÚSR 2026

2.5.5. CELKOVÝ POHYB OBYVATEĽSTVA

Z predchádzajúcich demografických analýz vyplýva, že prírastok obyvateľstva je výraznejšie ovplyvnený mechanickým úbytkom obyvateľstva. Taktiež sa odráža od počtu zomrelých.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Celkový pohyb	-2	1	0	-1	0	-1	-3	-1	-6	1

Tabuľka 4 Celkový pohyb obyvateľstva, ŠÚSR 2026

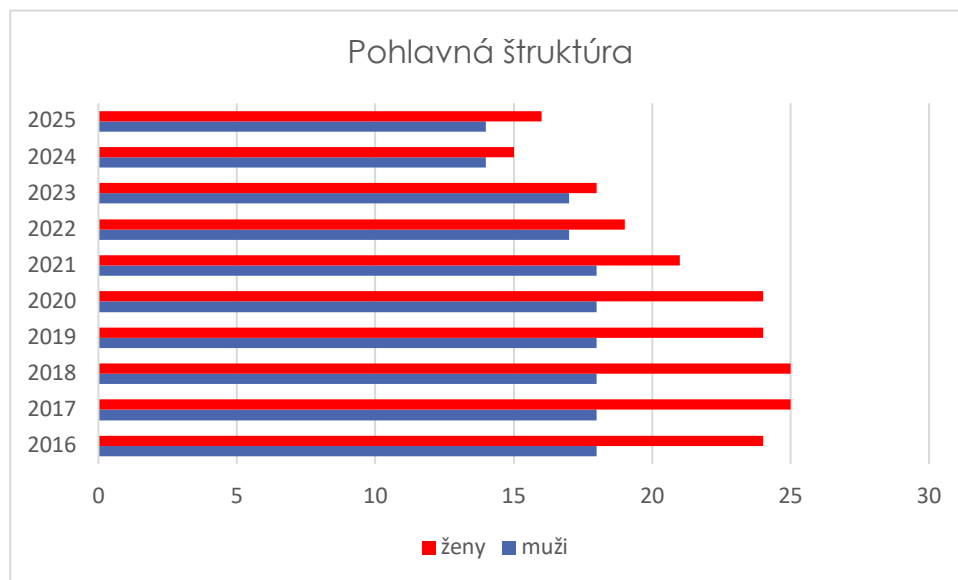

Graf 2 Celkový pohyb obyvateľstva obce Jakušovce, ŠÚSR 2026

2.5.6. POHLAVNÁ, VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA A INDEX STARNUTIA

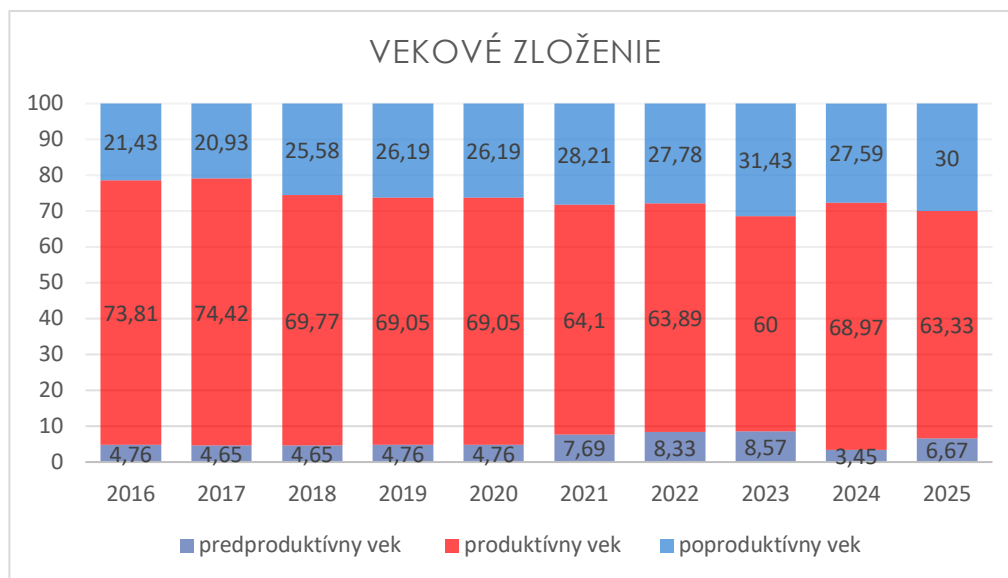
Pohlavnú štruktúru obce Jakušovce zachytáva nasledujúci graf č. 3. Ako môžeme na grafe vidieť, celkový počet žien aj mužov sa v čase mení z dôvodu prirodzeného aj mechanického pohybu obyvateľstva. V celom sledovanom období je zaznamenaná prevaha žien. V roku 2025 tvoril podiel žien 53,33 % z celkového počtu obyvateľov.

Graf 3 Pohlavná štruktúra obyvateľstva obce Jakušovce, ŠÚSR 2026

Poznanie vekovej štruktúry obyvateľstva môže byť užitočné predovšetkým z hľadiska plánovania sociálnych potrieb občanov. Napríklad neustále sa zväčšujúca skupina starších občanov môže indikovať potrebu budovania zdravotných stredísk, klubov či sociálnych zariadení pre seniorov. Naopak, zväčšujúca sa skupina mladých ľudí pravdepodobne vyvolá potrebu budovania detských ihrísk, centier voľného času, škôlok, škôl a podobne.

Z celkového počtu obyvateľov, ktorí žili v obci Jakušovce v roku 2025, bolo 63,33 % v produktívnom veku, 30 % v poproduktívnom veku a 6,67 % v predproduktívnom veku. Uvedenú situáciu dokumentuje graf č. 4.

Graf 4 Veková štruktúra obyvateľstva obce Jakušovce, ŠÚSR 2026

Index starnutia

Vekovú štruktúru obyvateľstva je možné vyjadriť aj cez index starnutia, ktorý predstavuje pomer poproduktívnej a predproduktívnej zložky obyvateľstva. Index starnutia vyjadruje, koľko obyvateľov v poproduktívnom veku pripadá na 100 obyvateľov predproduktívneho veku. K 31.12.2025 bol index starnutia 450 čo znamená, že na 1 obyvateľa vo vekovej skupine 0-14 rokov pripadá 4,5 osôb starších ako 65 rokov.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Index starnutia	450	450	550	550	550	366,67	333,33	366,67	800	450

Tabuľka 5 Index starnutia, ŠÚSR 2026

Priemerný vek

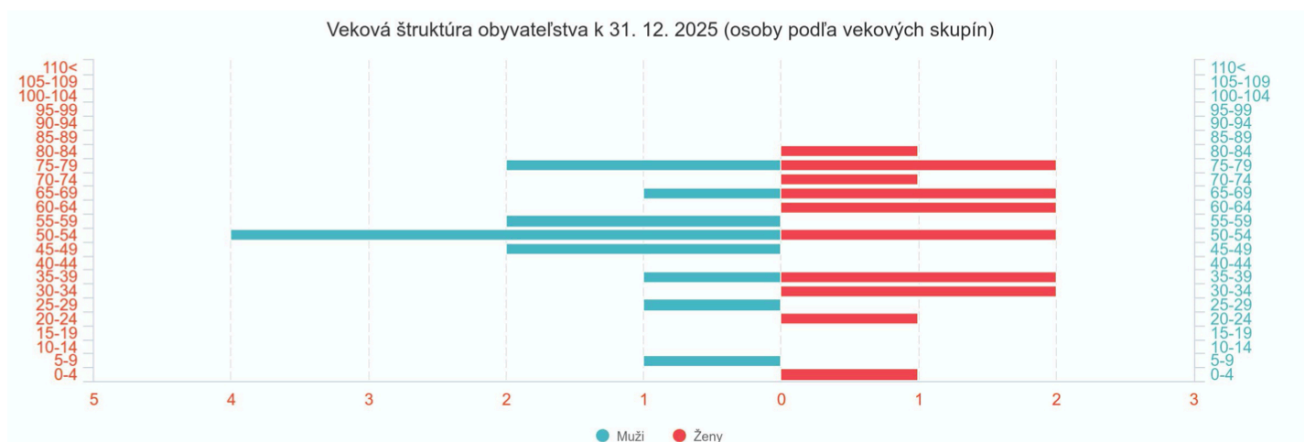
Priemerný vek obyvateľstva obce Jakušovce má v celom sledovanom období stúpajúcu tendenciu. V sledovanom období bol najvyšší priemerný vek na konci sledovaného obdobia v roku 2024 a vykazoval hodnotu 52,53 rokov, naopak najnižšiu hodnotu priemerného veku, v rámci sledovaného obdobia, je možné pozorovať v roku 2016, kedy sa priemerný vek pohyboval na úrovni 45,43 rokov.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Priemerný vek	45,43	45,78	46,78	48,05	48,24	49,86	49,92	51,53	52,53	51,77

Tabuľka 6 Priemerný vek, ŠÚSR 2026

Veková pyramída

Predlžujúca sa stredná dĺžka života a znižujúci sa počet živonarodených detí sú dva súčasne sa uplatňujúce demografické princípy vo väčšine populácií, ktoré smerujú k procesu populačného starnutia. Najčastejšie používaný spôsob interpretácie vekovej štruktúry obyvateľov je veková pyramída, ktorá predstavuje dva spojené grafy – histogramy početnosti mužov a žien. Veková pyramída sa zostrojuje pre jednotlivé vekové ročníky alebo pre 5-ročné vekové kategórie. V našom prípade ide o tzv. regresný typ vekovej pyramídy, kde poproduktívna zložka prevažuje nad predproduktívnou. Pyramída má zúženú základňu, ktorá je dôsledkom znižovania počtu narodených.

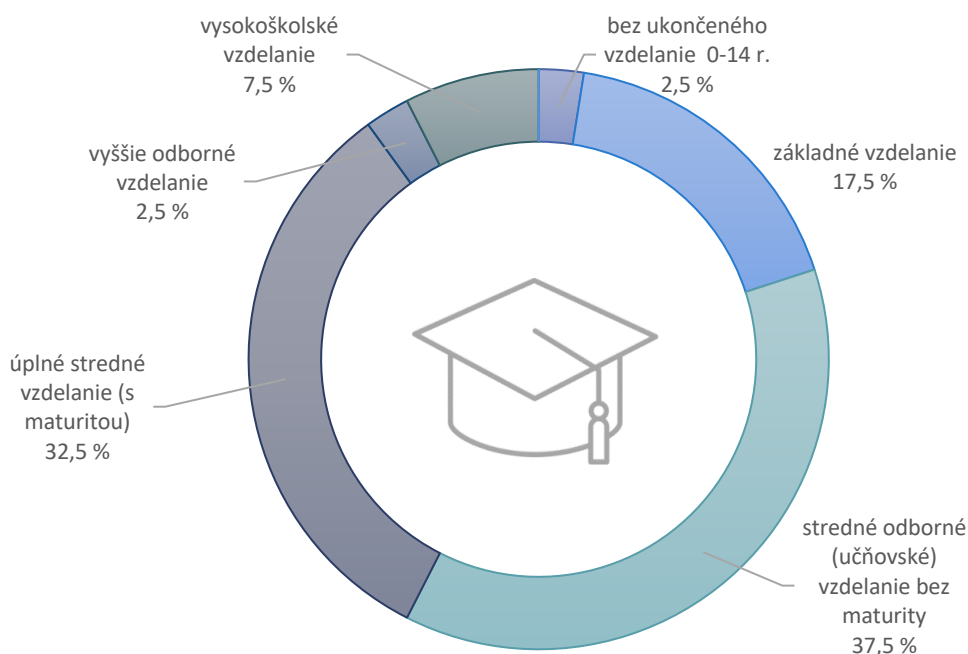
Graf 5 Veková štruktúra obyvateľstva, ŠÚSR 2026

2.5.7. VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva diferencuje populáciu na základe úrovne dosiahnutého vzdelania. Vzdelané obyvateľstvo je kľúčovým prvkom ekonomického rozvoja územia. Vzdelanostná štruktúra trvalo bývajúceho obyvateľstva obce Jakušovce, tak ako ju zachytilo SODB v roku 2021, je nasledovná: k 1. 1. 2021 sa na území obce Jakušovce nachádzalo 2,5 % osôb vo veku do 14 rokov bez ukončeného vzdelania, základné vzdelanie má ukončené 17,5 % obyvateľov, stredné odborné vzdelanie bez maturity 37,5 %, stredné odborné a stredné vzdelanie s maturitou 32,5 % a vyššie odborné vzdelanie dosiahlo 2,5 % obyvateľov, vysokoškolské vzdelanie dosiahlo 7,5 % obyvateľov. Podiel obyvateľstva bez školského vzdelania vrátane osôb vo veku 15 rokov a viac bolo 0 %. Nezistených bolo rovnako 0 %.

(Pod najvyšším dosiahnutým vzdelaním sa pri SODB rozumel najvyšší stupeň štúdia, ktorý obyvateľ ukončil. Študenti stredných odborných učilišť a stredných škôl si vyznačili základné vzdelanie, študenti vysokých škôl príslušné stredoškolské vzdelanie).

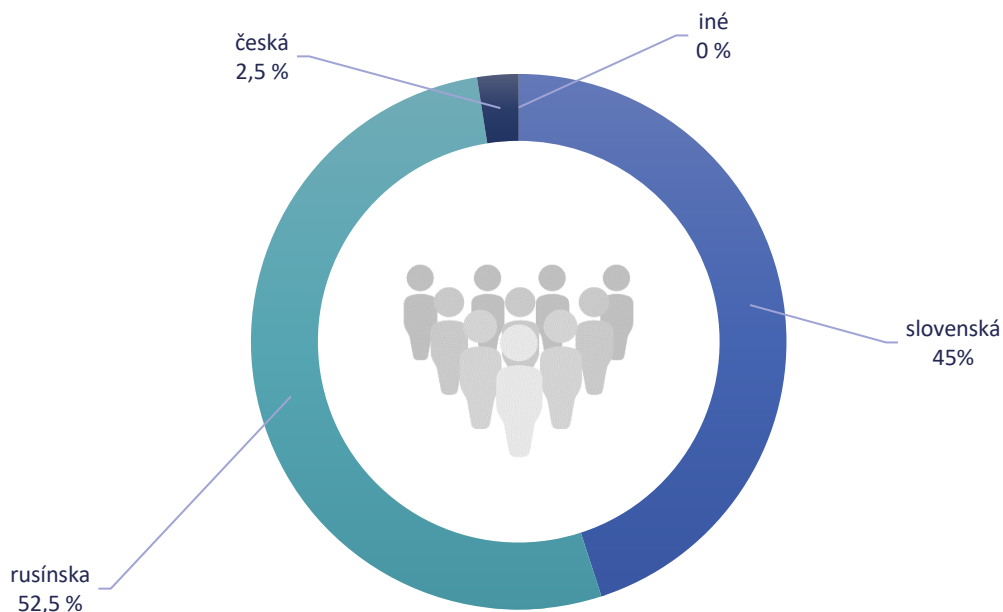

Graf 6 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva SODB 2021

2.5.8. NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Národnostné zloženie obyvateľstva je zaujímavé sledovať z hľadiska kultúrnej rozmanitosti, ktorá stojí za existujúcimi lokálnymi zvykmi a tradíciami a pôsobí na vznik nových zvykov a tradícií, pričom obzvlášť citelné sú zaužívané obyčaje vo vidieckom prostredí.

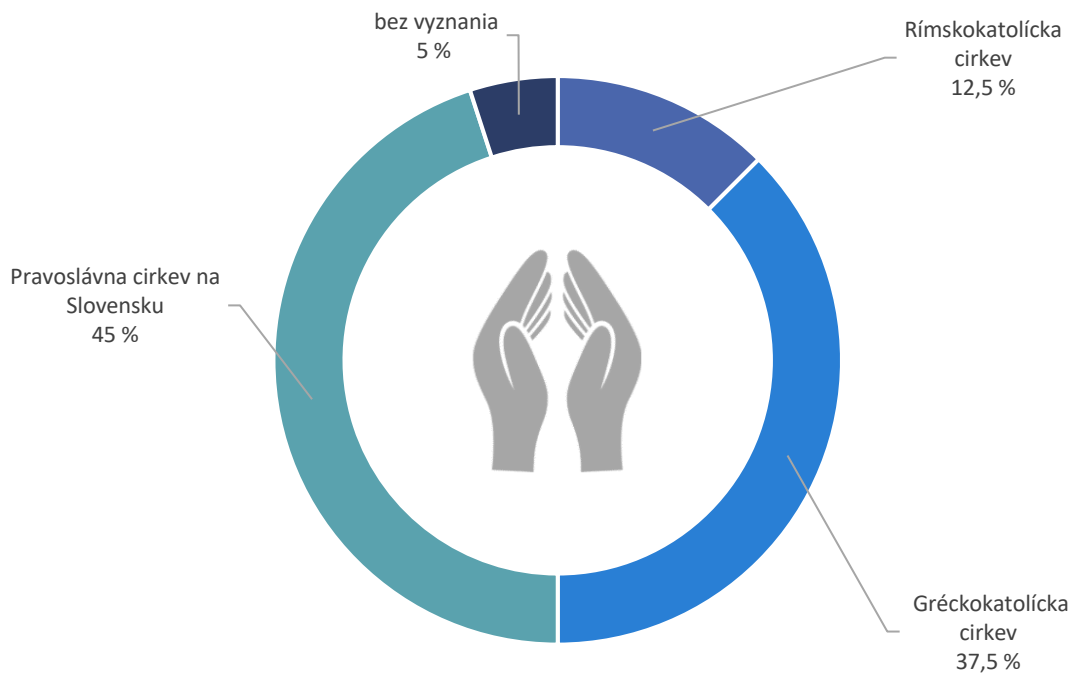
Vychádzajúc z údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021, 52,5 % obyvateľov obce Jakušovce sa hlási k rusínskej národnosti, 45 % obyvateľstva sa hlási k slovenskej národnosti a 2,5 % obyvateľov k českej národnosti. Ostatné národnosti neboli zastúpené. Uvedené dokumentuje nasledujúci graf.

Graf 7 Národnostná štruktúra obyvateľstva, SODB 2021

2.5.9. RELIGIÓZNA ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Podobne ako národnosť, aj náboženské zloženie má vplyv na vývoj a myslenie spoločnosti. Najzastúpenejšiu skupinu v rámci religióznej štruktúry obyvateľstva predstavujú obyvatelia vyznávajúci Pravoslávnu cirkev, ktorí tvoria 45 %. Druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia vyznávajúci Gréckokatolícku cirkev, ktorí tvoria 37,5 % z celkového počtu obyvateľov. Tretiu najpočetnejšiu skupinu - v zastúpení 12,5 % tvorí obyvateľstvo vyznávajúce Rímskokatolícku cirkev - 12,5 %.

Graf 8 Religiózna štruktúra obyvateľstva, SODB 2021

2.5.10. ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA EKONOMICKEJ AKTIVITY

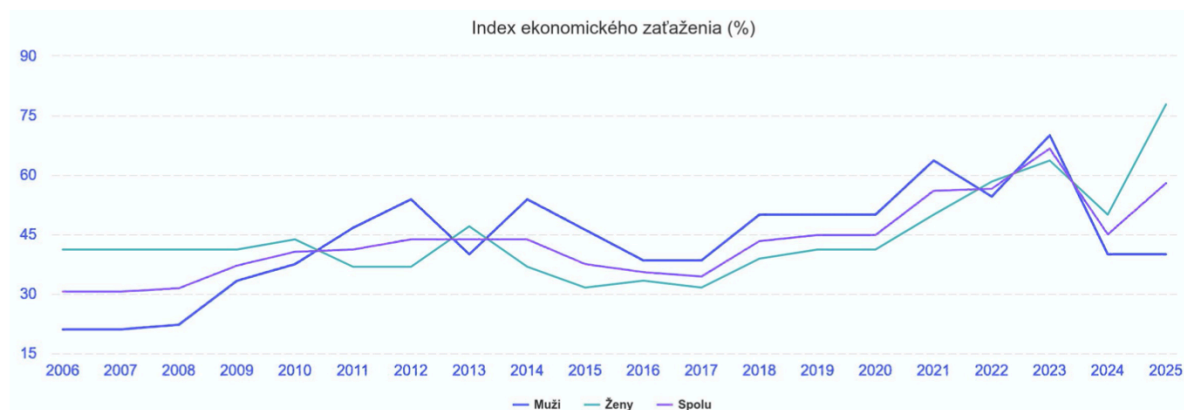
Pre sociálny systém v podmienkach Slovenskej republiky je príznačný trend, kedy čoraz menší počet ekonomicky aktívnych osôb vytvára hodnoty pre čoraz väčší počet ekonomicky neaktívneho obyvateľstva. Takáto situácia má negatívny dopad na verejné financie a v konečnom dôsledku sa odzrkadľuje na kvalite života všetkých obyvateľov.

Podľa posledných dostupných údajov o ekonomickej aktivite, ktoré pochádzajú zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021 viac ako polovica obyvateľov obce patrí medzi ekonomicky aktívne osoby. Z celkového počtu obyvateľov je pracujúcich 45 % a nezamestnaných 2,5 %. Ďalšiu zložku obyvateľstva tvoria závislé osoby ako sú deti a žiaci do 15 rokov (5 %) a nepracujúci dôchodcovia (32,5 %).

Index ekonomického zaťaženia vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov) a v poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúci na 100 osôb v produktívnom veku (15 – 64 rokov). Tento ukazovateľ má v súčasnosti v obci Jakušovce rastúci trend. V roku 2025 index ekonomického zaťaženia dosahoval hodnotu 57,89 tzn. že na 100 produktívnych osôb pripadá 58 neproduktívnych osôb (detí a dôchodcov).

Ekonomická aktivita	Jakušovce
pracujúci okrem dôchodcov	45
pracujúci dôchodcovia	10
osoby na materskej dovolenke	0
osoby na rodičovskej dovolenke	0
nezamestnaní	5
študenti SŠ	0
študenti VŠ	2,5
osoby v domácnosti	0
dôchodcovia	32,5
deti do 15 rokov	5
iná	0
nezistené	0

Tabuľka 7 Ekonomická aktivita obyvateľstva, SODB 2021

Graf 9 Index ekonomického zaťaženia, ŠÚSR 2026

2.5.11. NEZAMESTNANOSŤ

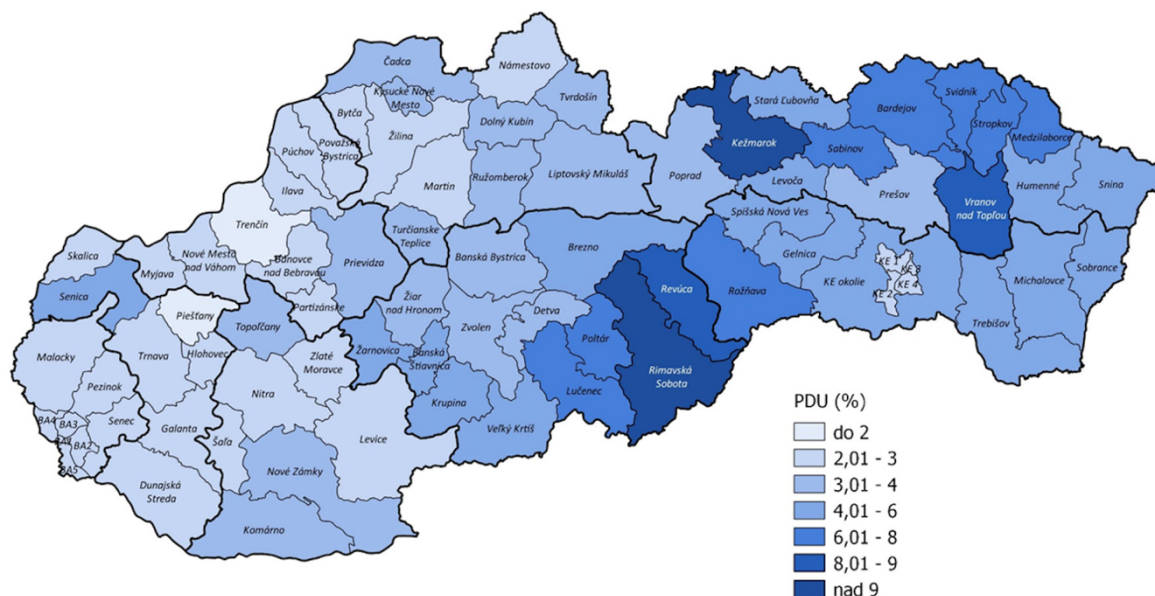
Momentálne je v Slovenskej republike relatívne nízka nezamestnanosť. Vývoj nezamestnanosti je priaznivý, okrem niektorých menej rozvinutých okresov. Nezamestnanosť má výrazný vplyv na rozvoj každej lokality, predovšetkým prostredníctvom kúpnej sily obyvateľstva na jednej strane a celkovej atraktivity prostredia na druhej strane.

Prešovský kraj patrí dlhodobo medzi regióny s najvyššou nezamestnanosťou na Slovensku. Hoci sa situácia v posledných rokoch mierne zlepšila, kraj stále zaostáva za západom krajiny a celoslovenským priemerom. Podľa údajov Inštitútu zamestnanosti bolo v marci 2026 v kraji evidovaných viac než 40-tisíc nezamestnaných a približne polovicu tvorili ženy. Dlhodobo nezamestnaných bolo vyše 19-tisíc. Veľkým problémom je nesúlad medzi tým, akých pracovníkov firmy potrebujú a aké vzdelanie alebo skúsenosti majú uchádzači o prácu. Rastie dopyt po technických profesiách, remeslách, IT a zdravotníctve, no časť nezamestnaných má nízku kvalifikáciu alebo obmedzenú mobilitu.

V okrese Stropkov je nezamestnanosť dlhodobo vyššia než slovenský priemer. Medzi Hlavné problémy regiónu patrí: menej pracovných príležitostí, odchod mladých ľudí za prácou do väčších miest alebo zahraničia, nižšie mzdy, vyšší podiel dlhodobo nezamestnaných.

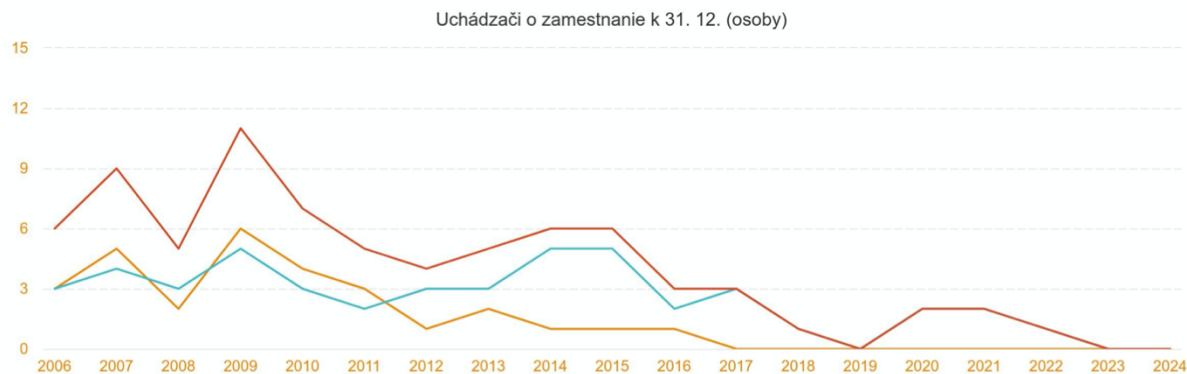
Na druhej strane sa situácia pomaly zlepšuje: počet nezamestnaných v posledných rokoch mierne klesá, štát podporuje región cez rozvojové programy a dotácie pre firmy a samosprávy.

Na mape možno pozorovať mieru evidovanej nezamestnanosti v rámci okresov SR k 30.4.2026, ktorá je vypočítaná ako podiel disponibilných uchádzačov o zamestnanie k počtu obyvateľov v produktívnom veku. Okes Stropkov sa radí k okresom s vyššou mierou nezamestnanosti.

Mapa 4 Podiel disponibilných UoZ v produktívnom veku v okresoch SR ku dňu 31.7.2025, ÚPSVR, 2025

Graf č. 10 znázorňuje dlhodobý vývoj uchádzačov o zamestnanie v obci Jakušovce. Najnižšia miera evidovanej nezamestnanosti bola v roku 2024, kedy bol počet uchádzačov o zamestnanie 0 naopak, najvyšší počet UoZ bol v roku 2009 a to 11 UoZ.

Graf 10 Dlhodobý vývoj počtu UoZ v obci Jakušovce, ÚPSVR, 2026

2.6. EKONOMIKA

2.6.1. ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA HOSPODÁRSTVA

Pri porovnaní zloženia hospodárstva na základe počtu zamestnancov pôsobiacich v jednotlivých sektoroch vidíme jednoznačnú dominanciu kvartérneho a sekundárneho sektora v Jakušovciach. Kvartérny sektor zahŕňa vzdelávanie, sekundárny sektor hospodárstva zahŕňa priemyselnú výrobu, stavebníctvo, energetiku. Najviac zamestnancov v sektore služieb (terciárny sektor) tvoria kategórie veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov. Z odvetvového hľadiska sú najvýznamnejšie odvetvia vzdelávanie a priemyselná výroba (viď tabuľka 8).

Odvetvie ekonomickej činnosti	Obec Jakušovce	Okres Sropkov	Prešovský kraj	Slovensko
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	0	3,86	2,71	2,31
Ťažba a dobývanie	0	0,05	0,11	0,21
Priemyselná výroba	13,64	18,75	16,33	17,84
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	0	0,21	0,41	0,67
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	0	1,12	0,89	0,91
Stavebníctvo	9,09	10,33	9,86	6,46
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	9,09	9,65	11,77	13,04
Doprava a skladovanie	0	2,39	3,67	4,92
Ubytovacie a stravovacie služby	0	1,2	2,55	2,32
Informácie a komunikácia	0	1,05	1,7	2,92
Finančné a poisťovacie činnosti	0	1,31	1,33	1,69
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0	0,42	0,91	1,34
Odborné, vedecké a technické činnosti	0	2,15	3,37	5,21
Administratívne a podporné služby	0	1,42	2,77	3,6
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	4,55	5,96	6,47	6,26
Vzdelávanie	18,18	6,03	6,58	5,89

Zdravotníctvo a sociálna pomoc	4,55	9,17	6,95	5,9
Umenie, zábava a rekreácia	0	0,51	1,03	1,19
Ostatné činnosti	4,55	2,41	2,18	1,97
Nezistené	36,36	22,02	18,42	15,35

Tabuľka 8 Odvetvie ekonomickej činnosti, údaje v %, SODB 2021

2.6.2. ROZPOČET A HOSPODÁRENIE OBCE

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce je rozpočet, ktorý je zostavovaný podľa Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a schvaľovaný miestnym zastupiteľstvom. V § 5 uvedeného zákona sú príjmy obce definované nasledovne:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

Rozpočet na rok 2026 bol zostavený ako vyrovnaný. Bežné príjmy majú byť v roku 2026 rovnaké ako bežné výdavky.

Rozpočet obce na rok 2026 bol zostavený podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Príjmy	13936	13417	14549	15150	15370	14170
Výdavky	13936	13417	14549	15150	15370	14170

Tabuľka 9 Vývoj príjmov a výdavkov obce Jakušovce na rok 2026, Interná evidencia OeÚ

	schválený rozpočet na rok 2026 (€)	rozpočet 2026 po zmenách (€)		schválený rozpočet na rok 2026 (€)	rozpočet 2026 po zmenách (€)
príjmy celkom	12 951	12 951	výdavky celkom	12 951	12 951
bežné príjmy	12 951	12 951	bežné výdavky	12 951	12 951
kapitálové príjmy	0	0	kapitálové výdavky	0	0
príjmové finančné operácie	0	0	výdavkové finančné operácie	0	0

Tabuľka 10 Rozpočet obce Jakušovce na rok 2026, Interná evidencia OcÚ

Rok	2022	2023	2024	2025
prevod podielu dane z príjmov fyzických osôb	11209	11263	10225	10603
podiel na dani z nehnút. - z pozemkov	3237	3219	3569	3439
podiel na dani z nehnút. - zo stavieb	120	128	103	179
podiel na dani z nehnút. - z bytov a NP	0	0	0	0
daň za psa	14	21	10	14
daň za užívanie verejného priestranstva	0	0	0	0
podiel na poplatku za komunálny odpad	322	292	231	330
daňové príjmy spolu	14902	14923	14138	14565

Tabuľka 11 Štruktúra daňových príjmov obce Jakušovce na rok 2026, Interná evidencia OcÚ

Inštitút pre sociálne a ekonomické reformy INEKO hodnotí finančné zdravie miest, obcí, VÚC podľa rôznych ukazovateľov. Z pohľadu hodnotenia finančného zdravia obcí, bola obec Jakušovce v kategórii hospodárenia miest, obcí a VÚC za rok 2024 hodnotená ako obec s dobrým finančným zdravím. Za tento rok jej bolo pripísané hodnotenie 4,9/6 celkového počtu bodov.

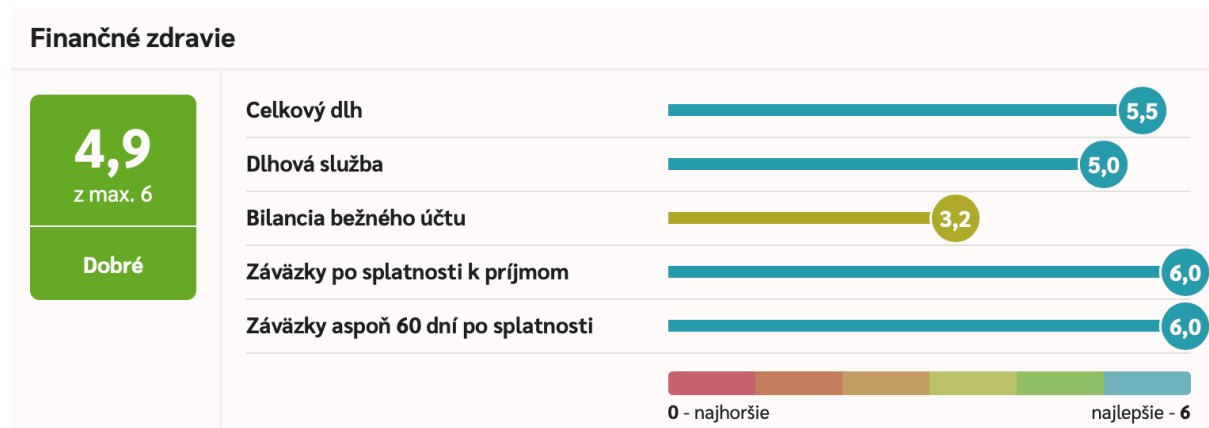

Schéma 4 Hodnotenie finančného zdravia obce, zdroj: INEKO, 2025

2.7. BYTOVÝ A DOMOVÝ FOND

Bytový a domový fond predstavuje významný faktor pre rozvoj každého sídla. Prostredníctvom novej výstavby je možné prilákať do obce nové obyvateľstvo, respektíve zlepšiť životné podmienky pôvodných obyvateľov, preto je dôležité venovať pozornosť práve týmto aspektom občianskej vybavenosti.

Obec Jakušovce má charakter zástavby kompaktného vidieckeho sídla s plošnými funkčnými zónami. Obec má vo svojom domovom a bytovom fonde, ako typické vidiecke sídlo, jasnú prevahu rodinných domov.

Bývanie a jeho úroveň patria k dôležitým aspektom celkových životných podmienok obyvateľstva. Byť neplní iba materiálnu funkciu prirodzených potrieb rodiny ako základnej jednotky spoločnosti, ale zároveň je výraznou zložkou kultúrneho štandardu obyvateľstva a v nemalej miere aktívne pôsobí na regeneráciu ľudí.

Na celkovú úroveň bývania pôsobí predovšetkým počet obyvateľov bývajúcich v bytoch a domácnostiach, čo je však popri celkovom počte bytov a ich vybavení podmienené demografickou skladbou obyvateľstva a domácností.

Podľa posledných dostupných údajov sa v roku 2021 nachádzalo v obci spolu 23 domov. Rodinné domy tvorili 91,3 %. Najväčší podiel domov vlastnili fyzické osoby. Najviac rodinných domov bolo v Jakušovciach postavených v období rokov 1946 – 1960.

Okrem údajov o domovom fonde ponúka sčítanie z roku 2021 aj údaje o bytovom fonde. Celkove sa nachádzalo v Jakušovciach v roku 2021 23 bytov. Najviac obývaných bytov majú občania v rodinných domoch (21).

Byty podľa formy vlastníctva	Počet
Byty vo vlastných rodinných domoch	21
Služobné byty	0
Byť v nájme	0
Iná forma užívania bytu	0
Iné	2

Tabuľka 12 Byty podľa formy vlastníctva, SODB 2021

Štruktúra bytov podľa typu domu	Počet
Rodinný dom	21
Bytový dom	0
Iné	2

Tabuľka 13 Štruktúra bytov podľa typu domu, SODB 2021

Štruktúra domov podľa typu domu	Počet
Rodinný dom	21
Bytový dom	0
Iné	2

Tabuľka 14 Štruktúra domov podľa typu domu, SODB 2021

Počet domov podľa formy vlastníctva	Počet
Fyzická osoba	17
Kombinácia vlastníkov	3
Nezistené	3

Tabuľka 15 Počet domov podľa formy vlastníctva, SODB 2021

Štruktúra domov podľa obdobia výstavby	Počet
Pred rokom 1919	0
1919-1945	0
1946-1960	19
1961-1980	2
1981-2000	0
2001-2015	0
2016 a neskôr	0
Nezistené	2

Tabuľka 16 Štruktúra domov podľa obdobia výstavby, SODB 2021

2.8. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ

Zdravotnícke služby v obci Jakušovce nie sú poskytované. Obyvatelia hľadajú zdravotnícku starostlivosť v meste Stropkov, kde sa nachádza: ambulancia všeobecného lekára pre dospelých, ambulancia detského lekára, zubná ambulancia a lekáreň.

Zdravotná starostlivosť v širšom okolí je zabezpečená špecializovanou zdravotnou starostlivosťou v spádovom (okresnom/ krajskom) meste Stropkov alebo Prešov, kde sú k dispozícii aj nemocnice.

V obci nepôsobí zariadenie sociálnych služieb, v ktorom je možné zabezpečiť sociálnu službu odkázaným pobytovou formou. Opatrovateľská služba nie je v prevádzke. Sociálne služby pre túto sociálnu skupinu v súčasnosti zabezpečuje aj rodina s využitím ďalších systémov sociálneho zabezpečenia a pomoci cez dávky. Na koordináciu sociálnej služby obec nemá vytvorenú funkciu sociálneho pracovníka – na posúdenie problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci a ani terénneho pracovníka na vyhľadávanie a evidenciu občanov odkázaných na sociálnu službu.

V neďalekom okresnom meste Stropkov sa nachádza zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie pre osoby so zdravotným postihnutím, denný stacionár, útulok, aj rehabilitačné stredisko. Tieto zariadenia sú dostupné aj pre obyvateľov obce Jakušovce.

2.9. VZDELÁVANIE

V obci Jakušovce sa materská ani základná škola nenachádza. Deti navštevujú predškolské a školské zariadenia v okolitých obciach prípadne v neďalekom okresnom meste Stropkov.

2.10. SLUŽBY A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Služby obecného úradu

V zmysle zákona o obecnom zriadení obec má dva orgány: obecné zastupiteľstvo a starosta obce. Každý z orgánov obce má svoje samostatné postavenie dané ústavou a zákonmi a nie sú vo vzťahu vzájomnej podriadenosti či nadriadenosti. Obyvatelia obce nepriamo, prostredníctvom týchto dvoch orgánov vykonávajú samosprávu obce. Ďalšie orgány, ako je napr. obecný úrad, komisie a pod. sú len odvodenými orgánmi obecného zastupiteľstva.

Obecný úrad, ktorý je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu, zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecný úrad v Jakušovciach zabezpečuje základné administratívne a správne úkony a služby pre občanov. Obyvatelia ho môžu navštíviť počas

platných úradných hodín. Úrad má okrem iného na starosti agendu v oblasti miestnych daní, životného prostredia, ekonomických záležitostí.

Komunikácia s obyvateľmi prebieha zväčša prostredníctvom úradnej tabule a neformálnych stretnutí. Obec má zriadenú internetovú stránku www.jakusovce.sk.

Úrad	Sídlo
sídlo matričného úradu	Brusnica 44
sídlo pracoviska daňového úradu	Generála Svobodu 684, Svidník
sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Šarišská 148/171 Stropkov
sídlo Okresného súdu	Hlavná 71/40 Stropkov
sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Čatára Nebiljaka 1 Svidník
sídlo pracoviska Okresného úradu	Hlavná 71/40 Stropkov
sídlo územného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Hlavná 26, 091 01 Stropkov
sídlo Okresného úradu, odbor starostlivosti o životné prostredie	Športová 832/2., Stropkov
sídlo Územnej vojenskej správy	Dostojevského 1A, 080 01 Prešov

Tabuľka 17: Spádovosť obce Jakušovce, Zdroj: Interná evidencia OcÚ, 2026

Ubytovanie

V obci sa nenachádzajú žiadne ubytovacie kapacity, chaty, hotely či penzióny. Rovnako ani stravovacie a reštauračné služby. Obec sa nachádza v blízkosti okresného mesta, ktoré poskytuje obyvateľom široké spektrum služieb a obchodov.

2.11. ŠPORT

Obec nedisponuje futbalovým ani detským ihriskom. Športové možnosti v obci Jakušovce sú vzhľadom na jej veľmi malú veľkosť a obývanosť skôr jednoduché a neformálne, bez veľkého športového areálu.

V praxi majú obyvatelia tieto možnosti:

- športovanie na otvorených priestranstvách (futbal, beh, hry s loptou na lúkach alebo cestách v obci)
- cyklistika a horská cyklistika po miestnych a lesných cestách v okolitej prírode Ondavskej vrchoviny
- turistika a prechádzky v zalesnenom okolí obce
- zimné aktivity ako sánkovanie alebo bežkovanie v okolitej krajine (podľa podmienok)
- využívanie športových ihrísk v okolitých obciach, keďže v Jakušovciach nie je futbalové ani multifunkčné ihrisko.

2.12. KULTÚRA

Kompetencie obcí v oblasti kultúry upravuje Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a ďalšie právne predpisy v oblasti kultúry. Kompetenciami sú: - zriaďovanie obecných a školských knižníc, osvetových stredísk a osvetových zariadení, múzeí, galérií a divadiel, - obec utvára podmienky na kultúrnu a osvetovú činnosť (v rámci osvetovej činnosti záujmovú umeleckú, kultúrno-výchovnú a kultúrno-spoločenskú činnosť, vzdelávanie a voľno-časové aktivity), - obec obstaráva a schvaľuje: územno-plánovacia dokumentácia sídelných útvarov a zón, koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí rozvoja života obce, najmä vo

forme programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, - zabezpečuje výstavbu, údržbu a správu verejných priestranstiev, kultúrnych zariadení a kultúrnych pamiatok vo vlastníctve obce, - vytváranie podmienok na ochranu pamiatkového fondu a pamiatkových území na území obce, - vedenie obecnej kroniky, - zostavuje zoznamy pamätihodností obce.

V obci Jakušovce sa nachádza Kultúrny dom, ktorý vytvára predpoklady pre kultúrny život obyvateľov obce. Kultúrny dom sa využíva najmä pri príležitosti kultúrnych akcií v obci ako je Deň matiek, posedenie pri príležitosti úcty k starším a Mikuláš.

Kultúrne pamiatky

- * Gréckokatolícky Chrám Panny Márie Ochrankyne, jednoloďová neskorobaroková stavba s polygonálnym ukončením presbytéria a predstavanou vežou, z roku 1790.
- * Pravoslávny chrám zasvätený Ochrane Presvätej Bohorodičky

2.13. ÚZEMNO – TECHNICKÁ ANALÝZA

2.13.1. DOPRAVA

Cestná doprava

Cestná doprava je jedným z kľúčových faktorov rozvoja regiónov ako takých. Stav cestnej infraštruktúry v Prešovskom kraji sa vyznačuje relatívne dobrou hustotou, s nižším podielom ciest vyšších tried.

Celková dĺžka diaľnic (R) v Prešovskom kraji je 112,80 km, dĺžka ciest I. triedy je 631,32 km, ciest druhej triedy 516,00 km a ciest III. triedy 1920,10 km.

Cestná doprava v okrese Stropkov je založená najmä na cestnej a autobusovej sieti, keďže okres nemá železničnú trať. Hlavnú dopravnú obsluhu zabezpečujú regionálne cesty a prímestská autobusová doprava.

Hlavnou cestnou tepnou je cesta I/15, ktorá spája Stropkov so smermi na Vranov nad Topľou, Svidník a ďalej na Poľsko.

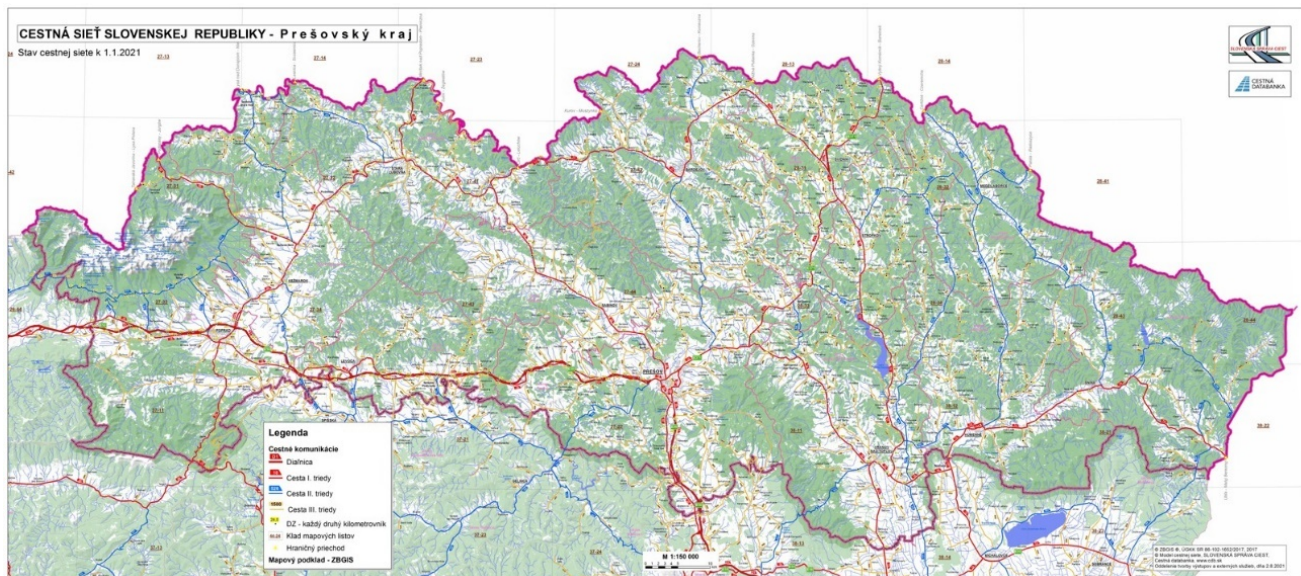
V meste Stropkov funguje autobusová stanica Autobusová stanica Stropkov, ktorú obsluhuje SAD Humenné.

V celom okrese sa nachádza približne 66 autobusových zastávok a 1 autobusová stanica, čo zabezpečuje spojenie aj menších obcí s okresným mestom.

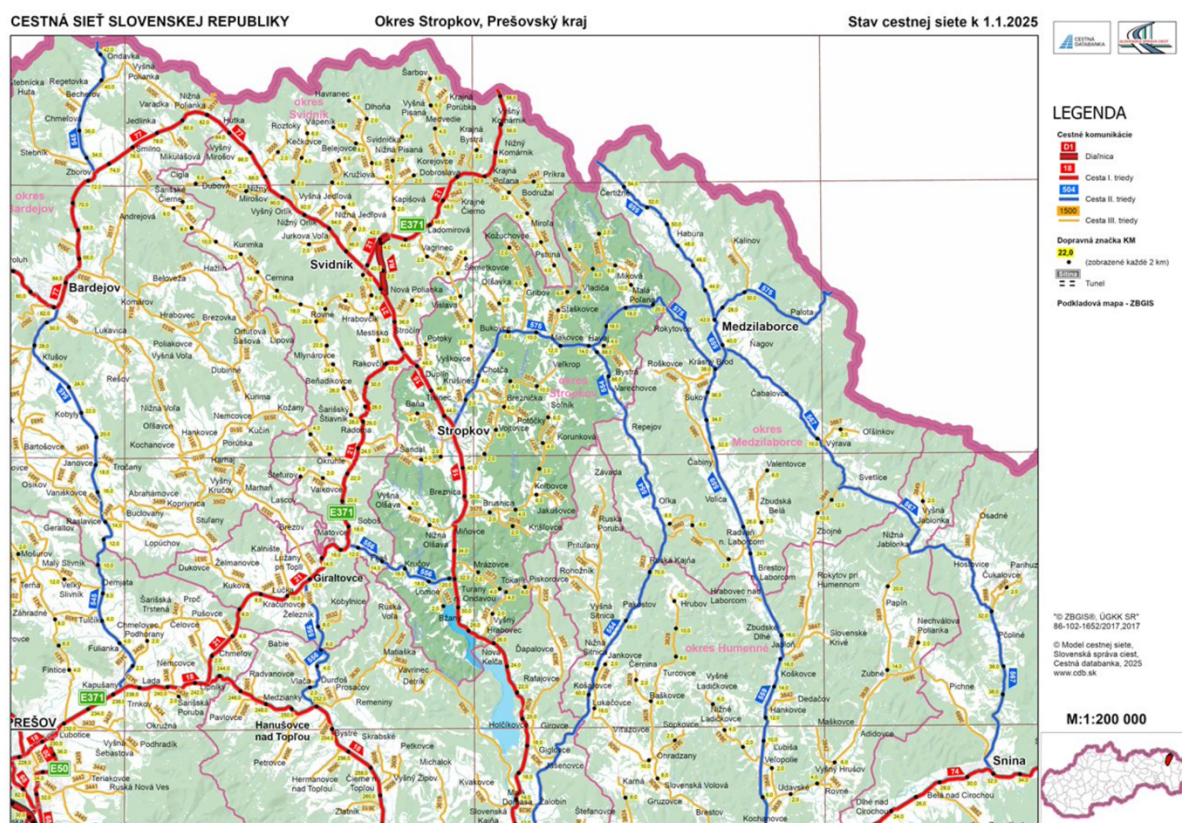
Verejná doprava je prevažne autobusová – priame spojenia smerujú najmä do miest Prešov, Humenné, Svidník, Vranov nad Topľou, Košice.

Dopravná infraštruktúra sa postupne modernizuje. Aktuálne významným projektom je preložka cesty I/15 pri Stropkove, ktorá má odvieť tranzitnú dopravu mimo centra mesta a zlepšiť plynulosť dopravy.

V okrese je doprava dôležitá hlavne pre dochádzku za prácou a školou, spojenie vidieckych obcí, turistiku v oblasti vodnej nádrže Domaša.

Mapa 5 Cestná sieť Prešovského samosprávneho kraja, zdroj: www.cdb.sk

Mapa 6 Stav cestnej siete v okrese Stropkov, zdroj: www.cdb.sk

Obec Jakušovce je napojená na okoliť sieť ciest smerom na Stropkov a Svidník, ktoré zabezpečujú spojenie s okresným mestom aj ďalšími obcami. Dopravu v obci charakterizuje najmä miestna cestná komunikácia napojená na regionálne cesty, pravidelná prímestská autobusová doprava, autobusové zastávky pre spojenie so Stropkovom a okolitými obcami, individuálna automobilová doprava, ktorá je pre obyvateľov dôležitá vzhľadom na vidiecky charakter obce.

Autobusové spojenia v širšom regióne zabezpečuje najmä Autobusová stanica SAD Prešov, odkiaľ vedú regionálne linky aj do oblasti Stropkova a okolitých obcí.

Cyklistická doprava

Cyklistická doprava v okrese Stropkov je menej rozvinutá než vo väčších mestských regiónoch, no okres má dobré podmienky pre rekreačnú cyklistiku a cykloturistiku. Využívajú sa najmä miestne komunikácie, lesné cesty a značené cyklotrasy.

V okrese je evidovaných približne 6 cyklotrás s celkovou dĺžkou okolo 61 km. Cyklodoprava je vedená prevažne po menej frekventovaných cestách a účelových komunikáciách, významná je najmä rekreačná a turistická cyklistika. V regióne sa nachádzajú cyklostojany a cyklopumpy, najmä pri turistických bodoch a v meste Stropkov.

Medzi najznámejšie cyklotrasy patria:

- Cykloturistická trasa po stopách Rakúsko-Uhorska – približne 45 km dlhá trasa vedúca zo Stropkova cez Bukovú Hôrku, Gribov a Kožuchovce smerom do okresu Svidník a ďalej do Poľska. Trasa vznikla v roku 2018 v rámci cezhraničného projektu.
- Cykloturistická trasa pamätihodnosťami okresu Stropkov – asi 32 km dlhý okruh zo Stropkova cez Chotču, Vyškovce a Tisinec. Trasa vedie okolo historických pamiatok, vojnových cintorínov a drevených chrámov.
- časť regiónu zasahuje aj trasa Okolo Domaše, vhodná pre rekreačných cyklistov.

Katastrálnym územím obce Jakušovce neprechádza žiadna cyklotrasa.

Okolie obce ponúka veľa možností na aktívne využitie voľného času a na pešiu turistiku. Najvyhladávanejšími turistickými cieľmi v okolí sú napríklad Baňa (526 m.n.m.), Čertov kameň, priehrada Veľká Domaša a mnoho ďalších. K týmto cieľom vedú riadne značené turistické chodníky alebo chodníky pre peších a sú dobre prístupné.

2.13.2. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Technická infraštruktúra je infraštruktúrou, ktorá zahŕňa dopravné, energetické, vodohospodárske či telekomunikačné plochy a zaisťuje tým tak plynulý chod štátu, respektíve obce.

Zásobovanie elektrickou energiou

V obci Jakušovce je zásobovanie elektrickou energiou zabezpečené prostredníctvom verejnej distribučnej siete východného Slovenska. Obec patrí do oblasti, ktorú obsluhuje spoločnosť Východoslovenská distribučná, zabezpečujúca distribúciu elektriny v Prešovskom kraji.

Elektrická energia je do obce privádzaná cez regionálnu distribučnú sústavu:

- vedením vysokého napätia,
- miestnymi transformačnými stanicami,
- nízkonapäťovou rozvodnou sieťou pre domácnosti a objekty občianskej vybavenosti.

Zásobovanie elektrinou pokrýva:

- rodinné domy,
- verejné budovy,
- verejné osvetlenie,
- menšie hospodárske a podnikateľské objekty.

V obci sa využíva štandardná distribučná sieť s napätím 230/400 V pre domácnosti. Stabilitu dodávok zabezpečuje regionálny distribútor a prebieha aj postupná modernizácia elektrických sietí na východnom Slovensku.

Zásobovanie vodou

V obci Jakušovce je zásobovanie vodou zabezpečené prostredníctvom verejného vodovodu. Obec patrí medzi malé vidiecke sídla okresu Stropkov, pričom technická infraštruktúra zahŕňa základnú vodárenskú sieť pre obyvateľov.

Zásobovanie pitnou vodou je realizované:

- verejným vodovodom,
- miestnou rozvodnou sieťou,
- vodovodnými prípojkami pre domácnosti a verejné objekty.

Vodovod zabezpečuje dodávku pitnej vody pre:

- rodinné domy,
- obecné objekty,
- základnú občiansku vybavenosť obce.

V širšom regióne okresu Stropkov sa zásobovanie pitnou vodou rieši najmä cez skupinové vodovody a regionálnu vodárenskú infraštruktúru.

Odpadové hospodárstvo

V obci Jakušovce je odpadové hospodárstvo zabezpečované formou pravidelného zberu komunálneho odpadu a triedeného zberu základných zložiek odpadu. Obec eviduje a zverejňuje ročné výkazy o komunálnom odpade a úrovni vytriedenia odpadu.

Systém odpadového hospodárstva zahŕňa najmä:

- zber komunálneho odpadu z domácností,
- triedený zber plastov, papiera, skla a kovov,
- zber biologicky rozložiteľného odpadu,
- sezónny alebo objednávkový zber veľkoobjemového odpadu,
- evidenciu a výkazníctvo odpadov podľa legislatívy SR.

Obec pravidelne zverejňuje:

- ročné výkazy TKO,
- údaje o miere triedenia odpadu,
- informácie o nakladaní s komunálnym odpadom.

Telekomunikácie a internet

V obci Jakušovce je pokrytie mobilným signálom a internetom dostupné, pričom kvalita pripojenia závisí od konkrétneho operátora a polohy v obci. Keďže ide o malú vidiecku obec v okrese Stropkov, dominantné je najmä mobilné internetové pripojenie cez siete 4G/LTE, miestami aj 5G v širšom regióne.

Rozvojom nových foriem komunikácií a šírenia informácií narastá význam telekomunikačných technológií. Rozvoj telekomunikácií za posledné desaťročie zaznamenal výrazný kvantitatívny i kvalitatívny rast, od čoho sa odvíja rozsah a kvalita mobilného a internetového pokrytia na SR.

2.14. PRÍRODNO – ENVIRONMENTÁLNA ANALÝZA

Prírodno-environmentálna analýza je zameraná na analýzu jednotlivých zložiek životného prostredia. Obsahuje informácie o kvalite ovzdušia, vodstve, reliéfe a ďalších zložkách.

2.14.1. OVZDUŠIE

Zákon č. 137/2010 Z.z. Zákon o ovzduší (v znení č. 318/2012 Z.z., 180/2013 Z.z., 350/2015 Z.z.) upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou. Prešovský kraj predstavuje z hľadiska kvality ovzdušia relatívne homogénny celok. Výnimku tvoria oblasti, kde sa kumulujú zdroje znečistenia a činnosti spôsobujúce znečistenie ovzdušia ako sú priemysel, doprava, a podobne. K najviac znečisteným oblastiam kraja patria najmä Prešov, Poprad – Svit, Vranov nad Topľou, Strážske a Humenné. V obci Jakušovce sú hlavnými zdrojmi znečistenia malé zdroje, pričom ide hlavne o vykurovacie zdroje na tuhé palivo. Podiel na znečistení ovzdušia má aj doprava cez územie obce.

2.14.2. VODA

Vo všeobecnosti zásadný problém z hľadiska vplyvov na kvalitu vôd vytvárajú sídelné aglomerácie, (najmä odpadové vody z priemyselných zariadení, zariadení na spracovanie a zneškodňovanie odpadu a iné), poľnohospodárstvo (používanie agrochemikálií a ich priame uvoľňovanie), ťažba nerastných surovín a skládky odpadov. K znečisteniu podzemných vôd nemalou mierou prispievajú aj sídla vidieckeho charakteru bez kanalizácie a čistiarne odpadových vôd.

V dotknutom území sa vodné plochy prírodného a umelého charakteru nenachádzajú. V širšom okolí sa na toku Ondava nachádza vodné dielo Domaša, ktorá je zásobárňou ako úžitkovej tak i pitnej vody. Na vyrovnávanie prietokov slúži vyrovnávacía nádrž Malá Domaša.

2.14.3. PÔDNY FOND

Pôda je nezastupiteľnou zložkou životného prostredia, ktorá popri produkčnej funkcii plní aj ekologickú a environmentálnu funkciu. Spôsob využívania pôdy musí byť primeraný prírodným podmienkam, musí zaručovať zachovanie a obnovu jej prirodzených vlastností, a nesmie ohrozovať ekologickú stabilitu územia.

Obec Jakušovce je súčasťou Prešovského samosprávneho kraja, v ktorom sa nachádza 12 pôdných typov, z ktorých najväčšie zastúpenie majú kambizeme, fluvizeme a pseudogleje. V oblastiach stretu nížin s pahorkatinami až vrchovinami v mierne chladných a vlhších klimatických podmienkach sa vyskytujú luvizeme. Tieto pôdy vyhovujú menšiemu sortimentu poľnohospodárskych plodín - raž, repka olejná, ďatelina, ľan, fazuľa. V katastrálnom území obce prevládajú pôdy stredne ťažké až ťažké s vyšším obsahom ílovej frakcie.

Z hľadiska ekologickej rajonizácie Slovenska (Džatko M. a kol. 1985) patrí záujmové územie do oblasti 44V - Pohoria a vrchoviny flyšového pásma. Pôdy v okrese Stropkov sú zastúpené predovšetkým kambizemami, fluvizemami a luvizemami, v menšej miere sú zastúpené pseudogleje a glejové pôdy, rankre, pararendziny, podzoly a litozeme. Z pôdných typov prevažujú v alúviu potoka fluvizeme glejovéná okolitých svahoch vrchoviny kambizeme modálne a kambizeme pseudoglejové - t.j. hnedé pôdy v staršej pôdnej klasifikácii). Prevládajúcim pôdnym druhom je piesočnato-hlinitá až hlinitá pôda.

Využitie zeme

Celková výmera územia je 5,5 km². Poľnohospodárska pôda na území obce zaberá 172,15 ha z celkovej výmery územia. Jej najväčšou zložkou sú trvalé trávnaté porasty (165,26 ha). S minimálnym zastúpením sa vyskytujú záhrady a orná pôda. Vinice a ovocné sady sa nevyskytujú vôbec. Mimo poľnohospodárskej pôdy výraznú časť územia zaberajú lesné pozemky (364,6 ha).

Zložky využitia zeme		ha
Poľnohospodárska pôda – spolu		172,15
Z toho	Orná pôda	3,3
	Vinice	0
	Záhrady	3,59
	Ovocné sady	0
	Trvalé trávnaté porasty	165,26
Nepoľnohospodárska pôda – spolu		378,07
Z toho	Lesné pozemky	364,6
	Vodné plochy	2,29
	Zastavané plochy a nádvoría	7,66
	Ostatné plochy	3,52
Celková výmera		550

Tabuľka 18 Zložky využitia zeme v obci Jakušovce, ŠÚSR

2.14.4. RELIÉF

Obec Jakušovce leží v Ondavskej vrchovine, ktorá je tvorená súborom geomorfologických celkov, budovaných prevažne flyšovými horninami. Rozprestiera sa v severnej časti východného Slovenska, od Východoslovenskej nížiny po hlavný hrebeň Karpát na poľsko-slovenskej hranici.

Katastrálne územie obce má mierne členitý reliéf, povrch chotára tvoria flyšové súvrstvia. Stred obce je vo výške cca 265 m n. m.

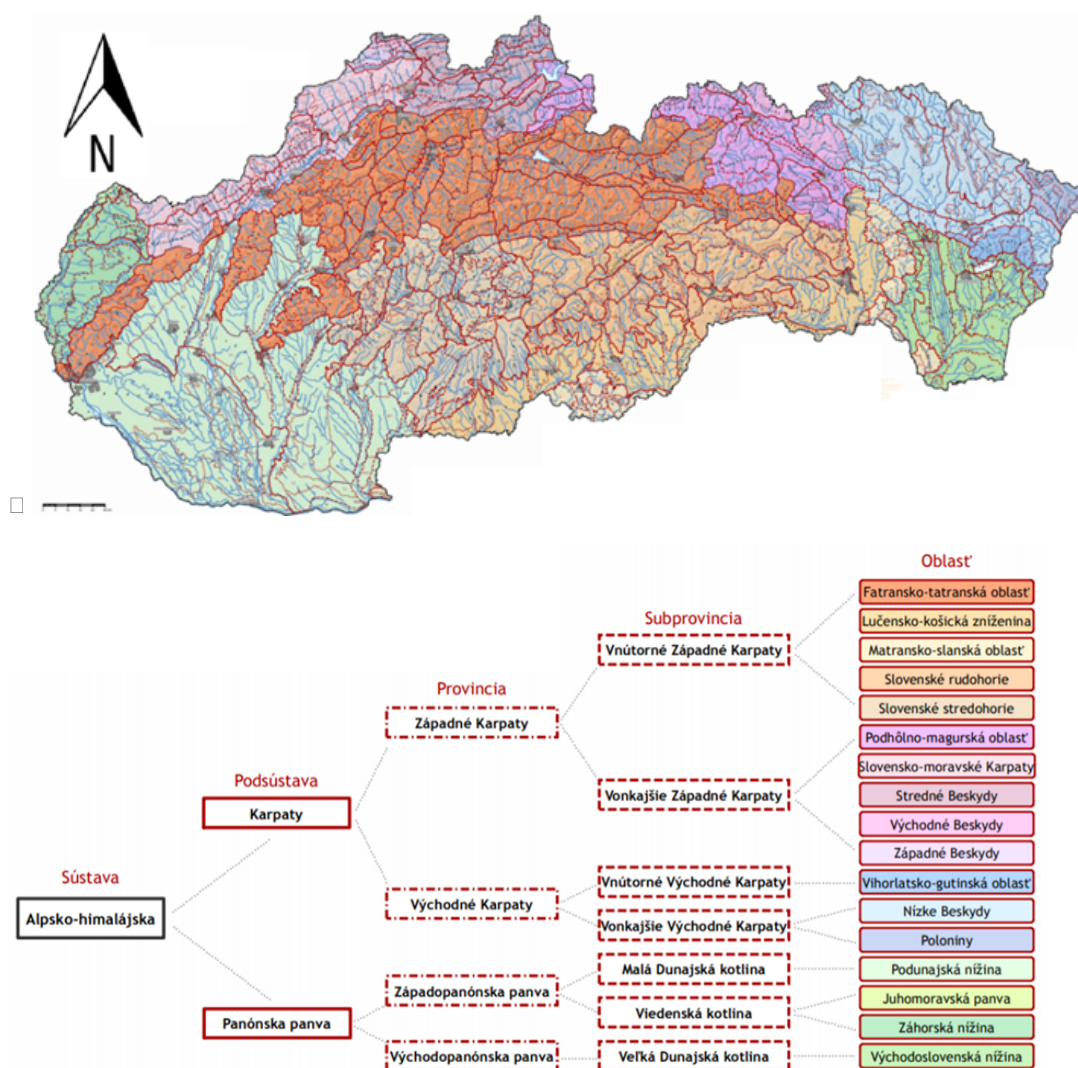
2.14.5. GEOMORFOLOGICKÉ ČLENENIE

Z geomorfologického hľadiska obec Jakušovce patrí do sústavy Východných Karpát.

Presnejšie začlenenie je:

- Sústava: Karpaty
- Podsústava: Vonkajšie Západné Karpaty
- Provincia: Východné Karpaty (v širšom členení Slovenska)
- Subprovincia: Vonkajšie Východné Karpaty
- Oblasť: Nízke Beskydy
- Celok: Ondavská vrchovina
- Podcelok (lokálne): okolie Stropkovskej vrchoviny / Ondavskej vrchoviny

Územie je súčasťou flyšového pásma Karpát (striedanie pieskovcov a ílovcov), reliéf je mierne až stredne členitý vrchovinný, krajina je formovaná eróziou potokov a riek (Ondava a jej prítoky)-

Obrázok 2 Geomorfologické členenie Slovenska (Štátny Geologický ústav Dionýza Štúra, 2011)

2.14.6. KLIMATICKÉ PODMIENKY

Prevažná časť Ondavskej vrchoviny, ktorej súčasťou je aj obec Jakušovce patrí klimaticky medzi mierne teplé oblasti so zimnými priemernými teplotami -2 až -5 °C a letnými teplotami 16 až 18 °C. Počet dní so snehovou pokrývkou sa pohybuje medzi 60 až 80 , počet letných dní medzi 30 až 50 . Výnimkou sú len miesta v najsevernejšej časti, kde je podnebie o niečo chladnejšie a naopak na juhu je zase o málo teplejšie.

Za posledné desaťročia zdokumentované negatívne následky rýchlo sa meniacej klímy zahŕňajú:

- úbytok objemu morského ľadu (najmä v Arktíde), Grónskeho ľadovca, ľadovcov vo vnútrozemí kontinentov, ako aj topenie permafrostu;
- globálny nárast hladiny svetových oceánov (za posledných 120 rokov o 20 cm) ohrozuje najmä husto osídlené pobrežia kontinentov a nízke ostrovy;
- okysľovanie oceánov ohrozuje tvorbu a udržanie kostier a schránok morských živočíchov;
- zmenu ročných úhrnov zrážok a ich časového a priestorového rozloženia, nárast podielu extrémnych zrážok a povodní, víchríc a tropických cyklónov, dlhotrvajúceho sucha, vln horúčav i lesných požiarov;

- nepriaznivé vplyvy na biologickú rozmanitosť (biodiverzitu) na pevnine zahŕňajú najmä posun vegetačných pásiem smerom od rovníka k pólom a vegetačných stupňov do vyššej nadmorskej výšky, zmeny veľkostí areálov jednotlivých druhov a ich posuny, zmeny nástupu fenologických fáz a s tým spojené riziká (napr. nedostatok potravy počas hniezdenia hmyzožravého vtáctva), narušenie koevolučných väzieb (napr. medzi rastlinami a ich opelovačmi) ako aj narušenie migračných trás;

Súčasná zmena klímy ovplyvňuje každý obývaný región na Zemi. Na Slovensku sa prejavuje veľmi nepriaznivo najmä v lesoch (časté a rozsiahle polomy a gradácie škodcov), pri produkcii potravín (výkyvy a extrémny počasie, zmeny procesov v pôde, invázne druhy burín), na vodnom a rybnom hospodárstve (znižovanie prietokov riek, rast teploty, úbytok kyslíka vo vode); nepriaznivo vplýva na ľudské zdravie (napr. seniorov a chorých počas vln horúčav, príchod nových patogénov) a na kvalitu života v mestách.

Prognózy ďalšieho vývoja sú zatiaľ veľmi nepriaznivé, podľa novej, šiestej správy Medzivládneho panelu pre zmenu klímy (IPCC) sa do obdobia rokov 2041 až 2060 oproti obdobiu 1850 – 1900 vysoko pravdepodobne zemský povrch v priemere oteplí o 1,2 až 3 °C. IPCC rozlišuje päť scenárov vývoja, pri väčšine sa do konca 21. storočia teplota zemského zvýši o viac ako 1,5 °C (oproti obdobiu 1850 – 1900).

Parížska dohoda (2015) má cieľ udržať oteplenie pod 2 °C a odporúča sledovať aj cieľ maximálneho oteplenia do 1,5 °C. Posledná správa IPCC (2021) však konštatuje, že tento druhý cieľ už nemáme šancu dosiahnuť. O to viac, že globálna spoločnosť zatiaľ ide podľa najhoršieho scenára (biznis ako doposiaľ).

Situácia je vážna a konať je už nevyhnutnosťou. Súčasťou Európskej zelenej dohody (European Green Deal z roku 2020) je preto aj mitigácia a adaptácia na zmenu klímy, vrátane cieľa zníženie emisií skleníkových plynov do roku 2030 o 55 % (oproti úrovni z roku 1990) a členské štáty EÚ podporujú rozvoj obnoviteľných zdrojov energie. Stratégiu adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy do rokov 2025 a 2030 vypracovalo aj Ministerstvo životného prostredia¹.

2.14.7. RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO

Pôvodná vegetácia bola tvorená prevažne lesmi, lesy zaberajú väčšiu časť územia a sú zmiešané. Z listnatých stromov sa najviac vyskytuje buk lesný, breza, javor, dub a hrab, z ihličnanov je to smrek.

Prevažná časť živočíchov v danom území je naviazaná na biotopy brehových porastov, plochy s nelesnou drevinou vegetáciou a mokradí a najmä biotopy lesných porastov. poznatky o živočíchoch v území boli zosumarizované na základe pozorovaní, pri terénnych prieskumoch a z dostupných archívnych zdrojov. V rámci základného prieskumu širšieho územia boli zistené tieto druhy: slimák záhradný kliešť obyčajný, vážka ploská, kováčik zelený, obalovač, trávovec, vijačka žihlavová, súmračník kotúčový, súmračník skorocelový, mlynárik hrachorový, babôčka sieťkovaná. Z obojživelníkov je možné nájsť ropuchu obyčajnú, z plazov jaštericu obyčajnú, jašterica živorodú a užovku obyčajnú, vretenica obyčajná. Druhovú zastúpenie rýb v potokoch je chudobné. Z cicavcov sa v území vyskytujú predovšetkým malé druhy, ako napr. jež východoeurópsky, hraboš poľný, krt obyčajný, veverica stromová, lasica obyčajná, líška obyčajná, králik divý, diviak obyčajný a jeleň obyčajný.

¹ <https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/strategia-adaptacie-sr-zmenu-klimy-aktualizacia.pdf>

2.14.8. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Kvalitné životné prostredie je jednou zo základných podmienok existencie ľudstva. V oblasti životného prostredia sa obec musí zameriavať na ochranu prírody, ochranu ovzdušia, zachovanie biodiverzity, odpadové hospodárstvo. I keď sa časť týchto činností javí ako priamo nesúvisiaca s výkonom samosprávy, tá ma v podstate uspokojovať potreby občanov, medzi ktoré patrí aj zdravé a neporušené životné prostredie. Je potrebné zabezpečiť opatrenia proti znečisťovaniu vôd – zabrániť priesakom znečisťujúcich látok do podzemných vôd, budovaním hygienicko-technických vyhovujúcich objektov, dodržiavať zvýšenú technologickú disciplínu pri manipulácii s ohrozujúcimi látkami. Tiež je potrebné zmeniť technológiu poľnohospodárskej veľkovýroby, optimalizovať využitie poľnohospodárskej pôdy a zabezpečiť opatrenia na zmiernenie negatívnych zásahov do vodohospodárskych pomerov povodí Váhu a ich prítokov, najmä neznižovať hladiny spodných vôd pod lesnými porastmi.

Obec by sa mala snažiť nachádzať spôsoby na znižovanie produkcie odpadu a jeho čo najefektívnejšiu likvidáciu. S tým súvisí efektívizácia separovaného zberu, motivácia obyvateľstva k separovaniu, využitie biologicky rozložiteľného odpadu, likvidácia divokých skládok a zamedzenie vzniku nových osvetovou činnosťou aj represívnou metódou. Treba sa usilovať o zvyšovanie rozlohy zelených plôch, o premyslenú výsadbu zelene v prospech ľudí, o prirodzenú obnovu a rozvoj miestnej flóry, ktorá z dlhodobého hľadiska prispieva k zdravému životnému prostrediu.

Cestovný ruch

Podporu cestovného ruchu v Slovenskej republike upravuje zákon č. 91/2010 Z.z. v znení č. 556/2010 Z. z., 386/2011 Z. z., 352/2013 Z. z., 415/2013 Z. z. o podpore cestovného ruchu.

Stratégia rozvoja cestovného ruchu Slovenska do roku 2020 na základe kultúrneho, historického a prírodného potenciálu cestovného ruchu na Slovensku z dlhodobého hľadiska predurčuje hlavné druhy cestovného ruchu, ktorými sú:

- letný cestovný ruch,
- zimný cestovný ruch,
- kúpeľný a zdravotný cestovný ruch,
- kultúrny a mestský cestovný ruch
- kongresový cestovný ruch,
- vidiecky cestovný ruch a agroturistika
- doplnkové formy cestovného ruchu

Cestovný ruch tvorí dôležitú súčasť regionálnej ekonomiky Prešovského kraja. Krajina a prírodné prostredie Prešovského kraja je žiadaný atraktívny cieľ pre turistov a poskytuje možnosti pre vznik nových produktov v cestovnom ruchu.

Potenciál pre cestovný ruch v obci Jakušovce a jej okolí spočíva predovšetkým vo výhodnej geografickej lokalite, vhodnej na turistiku.

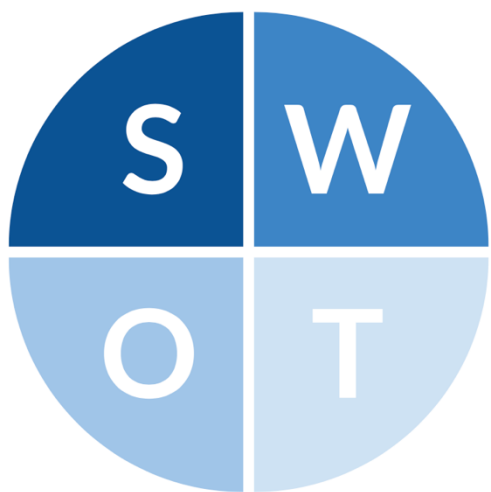
2.14.9. OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

Ochranou prírody a krajiny sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré by mohli ohroziť, poškodiť alebo zničiť rôzne formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny a znížiť jej ekologickú stabilitu. Cieľom ochrany prírody a krajiny je zabezpečiť optimálne využitie krajiny aj pre budúce generácie.

Z hľadiska záujmu ochrany prírody do územia obce nezasahujú žiadne veľkoplošné ani maloplošné chránené územia.

2.15. SWOT ANALÝZA

SWOT analýza predstavuje jeden z najvýznamnejších nástrojov na zhodnotenie silných (strengths) a slabých (weaknesses) stránok územia, jeho príležitostí (opportunities) a ohrození (threats) s cieľom stanoviť jeho špecifické prednosti a súčasne rozhodnúť o opatreniach na odstránenie nedostatkov, ktoré obmedzujú jeho konkurencieschopnosť.

Kvalitne spracovaná SWOT analýza predstavuje východiskový podklad pre stanovenie vhodnej stratégie pre budúci rozvoj územia. K určení stratégie dochádza vzájomným porovnávaním vnútorných a vonkajších faktorov: uskutočňuje sa komparácia vnútorných silných stránok a vonkajších príležitostí s cieľom stanoviť aktívnu rozvojovú stratégiu. Na strane druhej sa dáva do súladu množina slabých stránok s vonkajšími ohrozeniami s cieľom identifikovať najrizikovejšie faktory, ktoré bude treba aktívnou politikou eliminovať alebo celkom odstrániť.

Silné stránky	Slabé stránky
- Aktívna samospráva v snahe o získanie a využívanie externých finančných prostriedkov – štátne dotácie, granty EÚ a pod. - Pokojné vidiecke prostredie s minimálnou dopravnou záťažou - Zachovalé prírodné prostredie Ondavskej vrchoviny - Dobrá kvalita životného prostredia (nízka miera znečistenia) - Napojenie na základnú technickú infraštruktúru (elektrina, vodovod) - Tradičný vidiecky charakter a nízka urbanizácia - Vhodné podmienky pre rekreáciu, turistiku a cykloturistiku - Komunitný charakter obce (silné sociálne väzby medzi obyvateľmi)	- Veľmi nízky počet obyvateľov - Prirodzený aj mechanický úbytok obyvateľstva v posledných rokoch - Nízky podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva - Odchod obyvateľov za prácou do blízkych miest - Chýbajúca technická vybavenosť obce - Absencia sociálnych služieb priamo v obci - Nedostatočná občianska vybavenosť obce - Nevyhovujúci technický stav miestnych komunikácií - Absencia školských zariadení - Slabé pokrytie mobilným signálom - Nedostatočne rozvinutá športová a voľnočasová infraštruktúra - Slabá participácia občanov na verejnom dianí - Nedostatočný objem prostriedkov na realizáciu všetkých potrebných zámerov z obecného rozpočtu

Príležitosti	Ohrozenia
• Možnosť získať externé finančné prostriedky z fondov EÚ a štátneho rozpočtu • Vypracovanie PHRSR ako zdroja cennej spätnej väzby od obyvateľov a organizácií • Zvyšovanie kompetencií samosprávy v oblasti poskytovania služieb • Záujem samosprávy o riešenie sociálnych potrieb občanov • Využitie prírodného prostredia pre cykloturistiku a turistiku • Rozvoj obnoviteľných zdrojov energie (solárne panely, biomasu) • Spolupráca s okolitými obcami • Zlepšenie digitálnej infraštruktúry (internet, smart village riešenia) • Podpora malého podnikania a domácich služieb	• Neúspešnosť projektových zámerov v snahe žiadať prostriedky z EÚ a štátneho rozpočtu • Nedostatočný objem prostriedkov na realizáciu všetkých potrebných zámerov z obecného rozpočtu • Presun kompetencií na samosprávy bez adekvátneho presunu finančných zdrojov • Nezáujem investorov o podnikanie na území obce • Komplikácie v rámci realizácie projektov (predlžovanie verejného obstarávania, predražovanie projektov, dodanie nekvalitných stavebných prác/technológií, omeškanie dodávateľa, vandalizmus a pod.) • Konkurencia okolitých obcí a miest v súťaži o investície a rozvojové impulzy • Stagnácia vzdelanostnej úrovne obyvateľstva • Odchod pracovných síl do iných regiónov a do zahraničia • Hrozba centralizácie niektorých samosprávných funkcií do vybraných obcí (matriky, stavebné úrady), realizácia komunálnej reformy a zlučovania malých obcí

Tabuľka 19: SWOT analýza

Zo SWOT analýzy sa na základe najvýznamnejších silných stránok a príležitostí určujú hlavné faktory rozvoja, zo slabých stránok a ohrození naopak vyplývajú kľúčové disparity na skúmanom území. Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja je nevyhnutné pre zabezpečenie čo najvyššej adresnosti programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja a sú rozhodujúce pri definovaní stratégie a formulovaní programovej štruktúry.

HLAVNÉ FAKTORY ROZVOJA

- Poloha v blízkosti okresného mesta Stropkov
- Prírodný a rekreačný potenciál
- Dobrá kvalita životného prostredia (nízka miera znečistenia)
- Tradičný vidiecky charakter a nízka urbanizácia

KLÚČOVÉ DISPARITY

- Starnúca populácia
- Absencia sociálnych služieb priamo v obci
- Nízka občianska vybavenosť obce
- Slabá digitálna infraštruktúra
- Nevyužívanie kultúrneho a prírodného potenciálu obce v oblasti cestovného ruchu

Tabuľka 20 Klúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Jakušovce majú silný prírodný potenciál, ale hlavným problémom je demografická slabosť, nízka ekonomická aktivita a obmedzená infraštruktúra. Rozvojové disparity vznikajú najmä medzi vidieckym charakterom obce a modernými požiadavkami na služby, digitalizáciu a zamestnanosť.

2.16. STEEP ANALÝZA

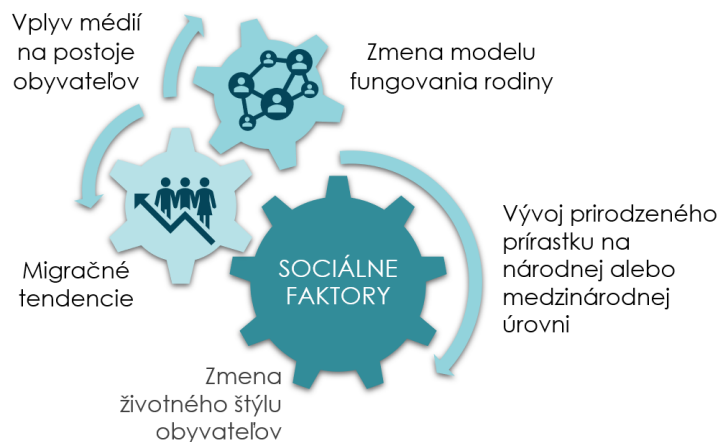
Okrem SWOT analýzy je veľmi často používaná v strategickom plánovaní i takzvaná STEEP analýza, ktorá sa zameriava na komplex **s**ociálnych, **t**echnických, **e**konomických, **e**kologických a **p**olitických faktorov.

Spoločenské faktory zahŕňajú predovšetkým faktory súvisiace so spôsobom života ľudí, ako napríklad demografické faktory, úroveň vzdelania, štruktúru školstva a mnoho ďalších príbuzných faktorov. **Technické faktory** predstavujú všetky faktory, ktoré súvisia s vývojom výrobných prostriedkov, materiálov, procesov, know-how a nových technológií, ktoré majú dopad na mesto/región. **Ekonomické faktory** odrážajú hospodársky vývoj na mezo a makro úrovni a sú v nich obsiahnuté toky financií, tovarov, informácií a energií, problematika nezamestnanosti, platových podmienok, konkurencie a ďalších faktorov, ktoré môžu mať dopad na rozvoj územia. Z **ekologických faktorov** sa prihliada najmä na trvalo udržateľný rozvoj krajiny, ktorý úzko súvisí s limitovanými zdrojmi a stále narastajúcimi nárokmi na ich využívanie. **Politické faktory** predstavujú všetky faktory vyššej politickej moci, od štátnej až po medzinárodnú úroveň. Tieto faktory tvoria právny rámec podporujúci alebo naopak, brzdiaci rozvoj samosprávy.

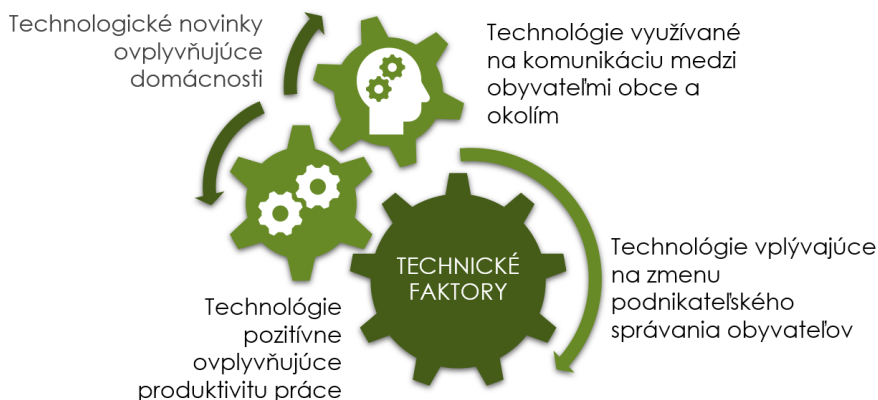
Okrem týchto faktorov sa do STEEP analýzy často zahŕňajú aj **hodnoty** obyvateľstva, zamestnancov, podnikateľov a rôznych zainteresovaných strán, ktoré pôsobia v externom prostredí. STEEP analýza skúma výhradne vonkajšie prostredie ovplyvňujúce spôsob a metódy riadenia a plánovania samosprávy. V prípade obce Jakušovce boli identifikované nasledujúce faktory globálneho prostredia, ktoré ovplyvňujú budúci rozvoj územia.

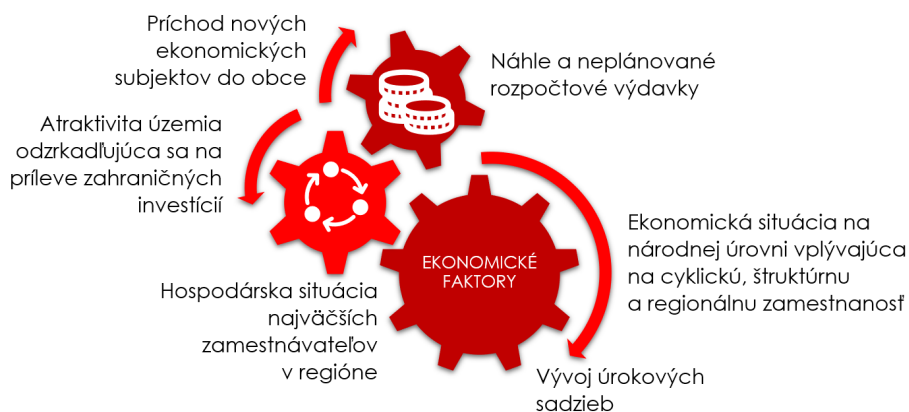
SOCIÁLNE FAKTORY

TECHNICKÉ FAKTORY

EKONOMICKÉ FAKTORY

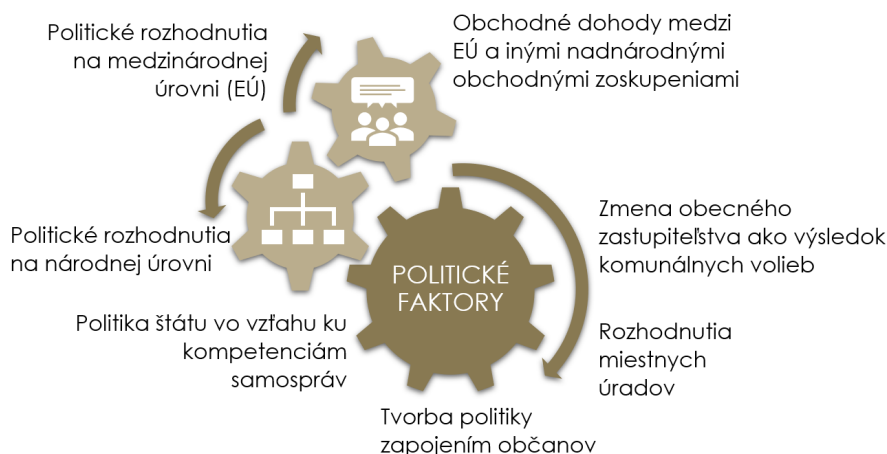

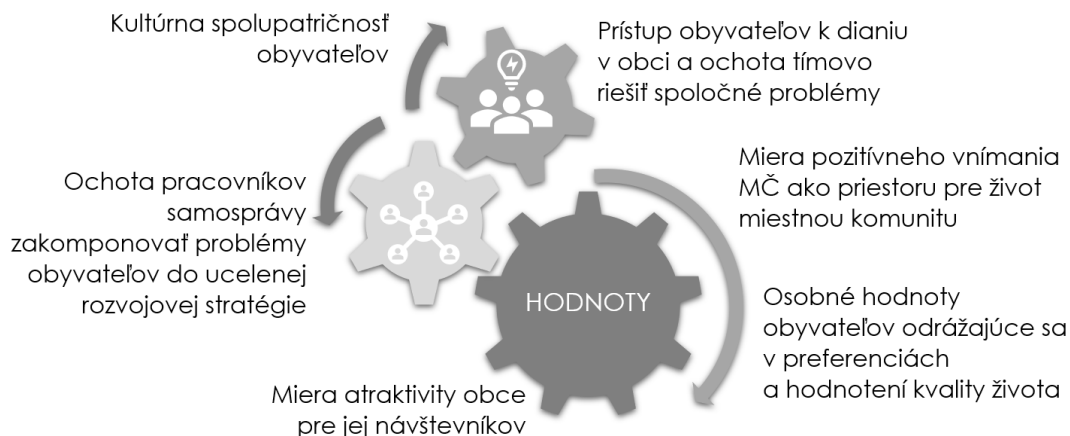
EKOLOGICKÉ FAKTORY

POLITICKÉ FAKTORY

HODNOTY

3. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určuje ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Strategická časť PHRSR obce Jakušovce nadväzuje na analytickú časť, keďže vychádza zo SWOT analýzy a v nej identifikovaných oblastiach, na ktoré je potrebné zacieliť strategické plánovanie a rozvoj. Stratégia rozvoja obce sa vzťahuje k časovému intervalu rokov 2026 - 2033.

Vízia formulovaná v strategickom dokumente PHRSR odráža želanú predstavu obyvateľov o budúcnosti obce. Ideálny stav by mal byť dosiahnutý prostredníctvom plánovaných zámerov, ktoré sú definované v tomto dokumente. Zámery by mali riešiť aktuálne nedostatky, ktoré obyvatelia obce vnímajú a zároveň by mali stavať na silných stránkach a snažiť sa v plnej miere využiť už existujúci potenciál.

Hlavným cieľom vízie obce je ukázať smerovanie pri tvorbe strategického plánovania ako aj pri implementácii konkrétnych opatrení a projektov. Zároveň približuje jednotnú predstavu o želanej budúcnosti obce, nie len tým obyvateľom, ktorí v obci žijú, pracujú, študujú, navštevujú ju, ale aj turistom, záujemcom o podnikanie či potenciálnym investorom. Predstavujú a potvrdzujú dohodu medzi lokálnymi lídrami na prioritách budúceho rozvoja. Tento účel strategickému vízie sa najlepšie darí naplniť vtedy, keď je jej obsah stručný, výrečný a pôsobivý v najširšom zmysle slova.

Okrem motivácie má vízia aj marketingový, respektíve propagačný účel. Predáva danú lokalitu, predáva úsilie svojej komunity čeliť aktuálnym trendom a vytvárať lepšie podmienky pre regionálny rozvoj.

„OBEC JAKUŠOVCE BUDE AJ NAĎALEJ POKOJNOU VIDIECKOU OBCOU S AKTÍVNOU SAMOSPRÁVOU, KTORÁ PRISPEJE K VYVÁŽENÉMU ROZVOJU OBCE. PREDSTAVITELIA SAMOSPRÁVY I SAMOTNÍ OBYVATELIA VO SVOJICH ROZVOJOVÝCH SNAHÁCH NEZABUDNÚ DBAŤ NA ZACHOVANIE TRADÍCIÍ. OBEC BUDE ZÁROVEŇ PRUŽNE REAGOVAŤ NA VÝZVY ĎALŠÍCH ROKOV.“

Táto vízia bude naplnená realizáciou strategických zámerov Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jakušovce na roky 2026 – 2033.

3.1. NÁVRH STRATÉGIE ROZVOJA OBCE JAKUŠOVCE

V súlade s platnou metodikou pre spracovanie PHRSR boli určené tri prioritné (kľúčové) oblasti rozvoja – Hospodárska, Sociálna a Environmentálna oblasť, ktoré spolu prispievajú k dosiahnutiu vyššie uvedenej vízie.

To znamená v jednotlivých prioritných oblastiach uplatňovať princípy udržateľného využívania prírodných zdrojov s čo najmenšími negatívnymi dopadmi na životné prostredie a zdravie obyvateľov a zároveň využívať najnovšie poznatky, metódy a technológie pri dosahovaní cieľov rozvoja.

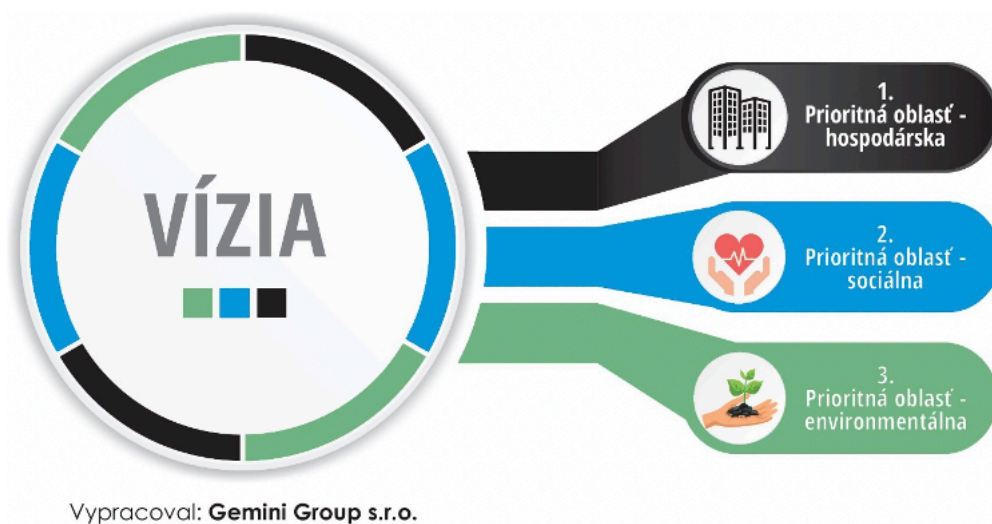

Schéma 5 Schematické znázornenie vízie a prioritných oblastí

Prioritné oblasti, oblasti podpory a opatrenia		
PO 1 Hospodárska	PO 2 Sociálna	PO 3 Environmentálna
CIEĽ: Zabezpečenie kvalitnej dopravnej, technickej a občianskej vybavenosti v obci		
Opatrenie 1.1 Rekonštrukcia verejných budov, úprava verejných priestranstiev		
Zámer/Aktivita 1.1.1 Stavebné úpravy cintorína – oplotenie a prístupový chodník.		

Formulár S1 Tabuľka strategických cieľov a opatrení

4. PROGRAMOVÁ ČASŤ

V tejto časti dokumentu je hlbšie rozpracovaná hospodárska, sociálna a environmentálna oblasť – sú tu uvedené konkrétne opatrenia a s nimi súvisiace projektové aktivity, ktoré boli naplánované s cieľom zabezpečiť naplnenie vízie obce Jakušovce na roky 2026 - 2033. Programová časť dokumentu PHRSR uvádza tiež konkrétne merateľné ukazovatele plánovaných projektových aktivít.

PRIORITNÁ OBLASŤ HOSPODÁRSKA		
Opatrenie	Projektová aktivita/zámer	Prioritná oblasť
Opatrenie 1.1 Rekonštrukcia verejných budov, úprava verejných priestranstiev	1.1.1 Stavebné úpravy cintorína – oplotenie a prístupový chodník	Hospodárska

Tabuľka 21 Opatrenia a projektové aktivity PHRSR obce Jakušovce na roky 2026 - 2033

Prehľad monitorovacích ukazovateľov pre jednotlivé opatrenia

Opatrenie 1.1 Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci

Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Veľkosť plochy rekonštruovaného oplotenia	Výsledok	m ²
Dĺžka vybudovaného chodníka	Výsledok	m
Počet osôb využívajúcich výstupy podporených aktivít	Výsledok	Počet

Tabuľka 22 Indikátory monitoringu

Základné údaje o projektovom zámere		
Názov projektu	Stavebné úpravy cintorína – oplotenie a prístupový chodník	
Garant	Obec Jakušovce	
Kontaktná osoba garanta	Starostka obce	
Partneri garanta	Stavebný úrad, externá firma zaoberajúca sa spracovaním žiadostí o nenávratný finančný príspevok a implementáciou projektov, verejný obstarávateľ, stavebný dozor, stavebný inžinier, dodávateľ	
Začatie a ukončenie projektu	2026 - 2033	
Stav projektu pred realizáciou	Oplotenie miestneho cintorína je v nevyhovujúcom stave	
Cieľ projektu	Cieľom projektu je zlepšiť technický stav a dostupnosť cintorína prostredníctvom obnovy oplotenia a vybudovania bezpečného prístupového chodníka, čím sa zvýši bezpečnosť, estetická úroveň a komfort návštevníkov cintorína.	
Výstupy	Obnovené oplotenie cintorína a vybudovaný chodník.	
Užívatelia	Obyvatelia obce, návštevníci obce	
Indikátory monitoringu	Dĺžka opraveného oplotenia Dĺžka vybudovaného chodníka Počet osôb využívajúcich výstupy podporených aktivít	
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy s úspešným uchádzačom	
Riziká	Nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu projektu, absencia vhodnej výzvy na predkladanie projektov, komplikácie v procese verejného obstarávania, neschválenie projektu	
Poznámky	-	
Realizácia projektu		
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu	Termín (mesiac/rok)
Vypracovanie projektovej dokumentácie	Stavebný inžinier	2026-2033
Vydanie stavebného povolenia	Stavebný úrad	2026-2033
Verejné obstarávanie	Verejný obstarávateľ	2026-2033
Vypracovanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok	Obecný úrad/externý subjekt	2026-2033
Realizácia projektu	Dodávateľ	2026-2033
Kolaudácia	Stavebný úrad	2026-2033
Financovanie projektu		
Spolu	40 000	

5. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť nadväzuje na programovú časť a je ňou prepojená formulármi podrobnejšieho rozpracovania projektových zámerov. Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie a aktualizácie PHRSR obce Jakušovce. Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecným a časovým harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

5.1. INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie podlieha zákonu NR SR 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení. Na základe tohto zákona označuje pojem inštitucionálne a organizačné zabezpečenie kompetentné úrady a osoby zodpovedné za korektnú realizáciu rozvojovej stratégie obce. Na úrovni miestnej samosprávy musí spolupracovať finančný orgán, výkonný orgán, riadiaci orgán a kontrolný orgán. Do tohto procesu sú zahrnutí v neposlednom rade aj všetci stakeholderi.

Orgány podieľajúce sa na realizácii PHRSR obce Jakušovce:

RIADIACI ORGÁN

Riadiaci orgán je zastúpený zastupiteľstvom obce Jakušovce a starostkou obce. Je zodpovedný za celý proces tvorby PHRSR – za koordináciu a implementáciu jednotlivých aktivít, zodpovedá za schvaľovanie monitorovacích a hodnotiacich správ. Zabezpečuje spoluprácu s ďalšími orgánmi a dohliada na integráciu ich aktivít.

OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO - sa schádza podľa potreby. Poslanci prijímajú všeobecné záväzné nariadenia a tým rozhodujú o základných otázkach chodu obce. Vo vzťahu k realizácii programu rozvoja obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickú časť dokumentu, schvaľuje celý dokument PHRSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov a z prostriedkov rozpočtu obce.

STAROSTKA – je hlavným predstaviteľom obce. Je štatutárnym orgánom v majetkovo-právnych vzťahoch obce a v pracovnoprávných vzťahoch pracovníkov obce a obecného úradu, v administratívno-právnych vzťahoch je správny orgánom. Vo vzťahu k programu rozvoja starosta podpisuje schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány operačných programov, dodávatelia a podobne).

VÝKONNÝ ORGÁN

Výkonný orgán tvoria fyzické a právnické osoby, ktoré sa podieľajú na realizovaní jednotlivých opatrení, spolupracujú s riadiacim orgánom, koordinujú a určujú pracovné skupiny. Pracovná skupina môže pozostávať z poslancov obce, stakeholderov, prípadne z odborníkov na problematiku, ktorej sa opatrenia týkajú. Výkonný orgán zodpovedá za správne plnenie projektu. Má na starosti harmonogram realizácie, prípadne jeho prehodnotenie a korekcie. Je zodpovedný za spracovanie monitorovacích a hodnotiacich správ projektov, ktoré predkladá kontrolnému orgánu. Pracovné skupiny informujú občanov o postupe a priebehu realizácie jednotlivých aktivít zverejňovaním informácií.

FINANČNÝ ORGÁN

Finančné zabezpečenie pri plnení PHRSR obce má na starosti finančný orgán. Zastupuje ho ekonóm obce – účtovník, ktorý v rámci monitorovacích a hodnotiacich správ spracúva výpis z účtovníctva s prehľadom financovania jednotlivých opatrení. Výpis odovzdáva kontrolnému orgánu. Finančný orgán zabezpečuje finančné plnenie projektu a vykonáva dozor nad čerpaním finančných zdrojov.

KONTROLNÝ ORGÁN

Kontrolný orgán zastupuje hlavný kontrolór obce. Kontroluje činnosť výkonného a finančného orgánu, vykonáva dozor nad priebehom realizácie aktivít. Kontroluje finančné operácie, príjmy a výdavky súvisiace s realizáciou jednotlivých projektov a tiež kontroluje čerpanie a dodržiavanie rozpočtu k jednotlivým realizovaným projektom. Pripomienkuje a kontroluje monitorovacie a hodnotiace správy, ktoré následne predkladá riadiacemu orgánu. Kontrolný orgán kontroluje hospodárnosť a efektívnosť pri vynakladaní finančných prostriedkov a pri hospodárení s majetkom obce Jakušovce.

ŠIROKÁ VEREJNOSŤ

Verejnosť sa môže zúčastňovať verejných zasadnutí, kde bude informovaná o procese tvorby strategického dokumentu. Na verejných zasadnutiach môže verejnosť predkladať svoje pripomienky, nápady a návrhy k jednotlivým opatreniam, ktoré budú následne zhodnotené a v čo najväčšej možnej miere zapracované do procesu tvorby PHRSR.

Medzi hlavné úlohy obce Jakušovce bude patriť:

- riadiť implementáciu PHRSR,
- realizovať projekty, ktoré prinesú pre obec želaný efekt a budú dlhodobo udržateľné,
- vyčleniť z rozpočtu obce finančné prostriedky potrebné na realizáciu navrhnutých aktivít,
- koordinovať spoluprácu s partnermi,
- pravidelne monitorovať aktivity a vyhodnocovať plnenie PHRSR na základe stanovených merateľných ukazovateľov,
- vyhodnotiť ciele PHRSR uprostred a na konci obdobia,
- aktualizovať dokument podľa vzniknutej spoločenskej potreby.

Za každú projektovú aktivitu definovanú v programovej časti PHRSR je zodpovedný konkrétny útvar obecného úradu obce Jakušovce alebo iný subjekt. Zároveň sú v programovej časti pri každej aktivite navrhnutí partneri, od ktorých očakávame pomoc pri realizácii aktivít. Po schválení PHRSR budú títo partneri oficiálne oslovení a bude s nimi pripravený dokument o spolupráci na realizácii PHRSR (napr. memorandum alebo zmluva).

Bude menovaný koordinátor PHRSR, ktorého úlohou je koordinovať všetky procesy, týkajúce sa realizácie, monitorovania, aktualizácie a hodnotenia PHRSR. Koordinátorom by mal byť zamestnanec obecného úradu, ktorý môže pri tom spolupracovať s externým dodávateľom.

Programová časť je podrobne rozpracovaná do jednotlivých aktivít, takže v sebe zahŕňa aj akčný plán, ktorý zvyčajne na ňu nadväzuje. Väčšina aktivít v tomto PHRSR je naplánovaná so začiatkom realizácie v roku 2026, preto by nebolo praktické opakovať temer celú programovú časť v podobe ďalšej veľmi podobnej tabuľky akčného plánu. V budúcnosti pri aktualizácii

PHRSR bude možné prehodnotiť, či akčný plán, zvyčajne vytvorený na najbližšie roky, bude praktické vyextrahovať z programovej časti.

PHRSR je dokumentom, ktorého realizácia musí byť starostlivo sledovaná a ktorý môže byť podľa potreby dopĺňaný a upravovaný.

Komunikačná stratégia

Koordinátor PHRSR pravidelne komunikuje so subjektami, ktoré sú zodpovedné za realizáciu jednotlivých aktivít v rámci príslušných cieľov.

Komunikácia o PHRSR bude realizovaná s viacerými cieľovými skupinami:

- obyvatelia obce – bude potrebné priebežne informovať o výsledkoch, konzultovať plán a spôsob realizácie jednotlivých aktivít so zástupcami obyvateľov, s občianskymi združeniami a občianskymi iniciatívami a zapájať ich do realizácie, získavať inšpirácie, podporu a vonkajšie zdroje,
- miestne médiá – informovať o procese a výsledkoch realizácie PHRSR.

Dokument PHRSR a jeho aktualizácie, výsledky monitoringu a hodnotenia budú publikované na webovej stránke obce Jakušovce.

Formulár R1 – Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

Č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	03/2026	OcÚ	Poslanci	Zasadnutie OZ	Informovanie poslancov o zámere spracovať PHRSR na obdobie 2026 – 2033	Rámcové informácie o povinnosti mať spracované PHRSR 2026 – 2033	Schválenie zámeru spracovať PHRSR na obdobie 2026– 2033
2.	06/2026	OcÚ	Občania	Zasadnutie OZ	Pripomienkovanie pracovnej verzie PHRSR 2026 – 2033	Pracovná verzia PHRSR 2026 – 2033	Pripomienky a návrhy občanov k pracovnej verzii PHRSR 2026 – 2033
3.	06/2026	OcÚ	Poslanci	Zasadnutie OZ	Schválenie PHRSR 2026 – 2033	PHRSR 2026 – 2033	Schválenie PHRSR 2026 – 2033
4.	1/2027	OcÚ	Poslanci	Zasadnutie OZ	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania	Metodika programového rozpočtovania, výsledky hospodárenia obce za rok 2026	Návrh štruktúry programového rozpočtu na rok 2027
6.	1/2028	OcÚ	Poslanci	Zasadnutie OZ	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania	Metodika programového rozpočtovania, výsledky hospodárenia obce za rok 2027	Návrh štruktúry programového rozpočtu na rok 2028
8.	1/2029	OcÚ	Poslanci	Zasadnutie OZ	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania	Metodika programového rozpočtovania, výsledky hospodárenia obce za rok 2028	Návrh štruktúry programového rozpočtu na rok 2029

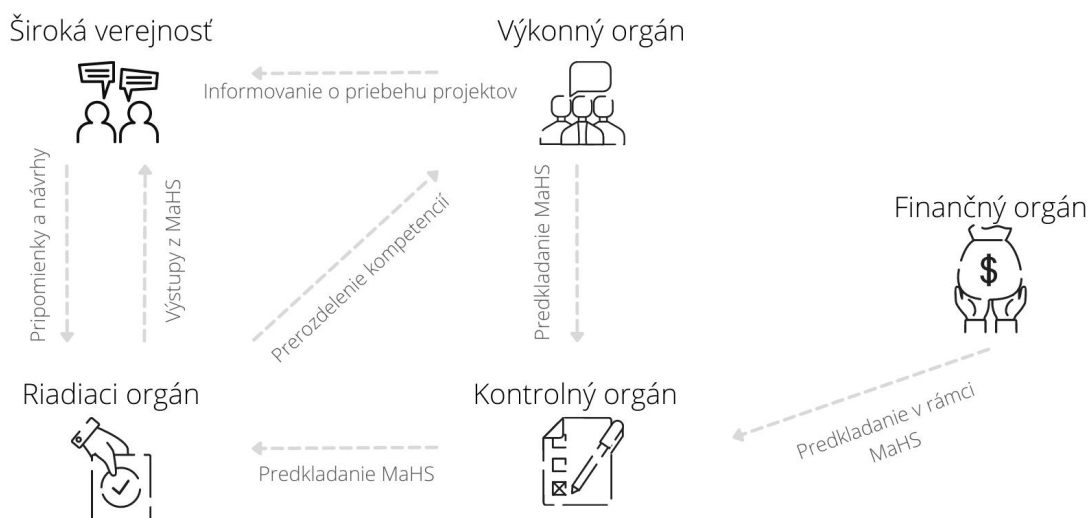

10.	1/2030	OcÚ	Poslanci	Zasadnutie OZ	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania	Metodika programového rozpočtovania, výsledky hospodárenia obce za rok 2029	Návrh štruktúry programového rozpočtu na rok 2030
12.	1/2030	OcÚ	Poslanci	Zasadnutie OZ	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania	Metodika programového rozpočtovania, výsledky hospodárenia obce za rok 2029	Návrh štruktúry programového rozpočtu na rok 2030
14.	1/2031	OcÚ	Poslanci	Zasadnutie OZ	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania	Metodika programového rozpočtovania, výsledky hospodárenia obce za rok 2030	Návrh štruktúry programového rozpočtu na rok 2031
15.	1/2032	OcÚ	Poslanci	Zasadnutie OZ	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania	Metodika programového rozpočtovania, výsledky hospodárenia obce za rok 2031	Návrh štruktúry programového rozpočtu na rok 2032
16.	1/2033	OcÚ	Poslanci	Zasadnutie OZ	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania	Metodika programového rozpočtovania, výsledky hospodárenia obce za rok 2032	Návrh štruktúry programového rozpočtu na rok 2033

5.2. MODEL IMPLEMENTÁCIE

V záujme korektného zabezpečenia realizácie PHRSR obce Jakušovce je potrebné prerozdelenie kompetencií príslušným orgánom na relevantnej hierarchickej úrovni, finančné zabezpečenie plánovaných opatrení a príprava plánov, projektov a činností jednotlivých aktivít.

Schéma 6 Model implementácie PHRSR

Riadiaci orgán prerozdeľuje kompetencie výkonnému orgánu a schvaľuje rozpočet pre konkrétne aktivity. Spracúva pripomienky a návrhy širokej verejnosti a odovzdáva jej výstupy z monitorovacích a hodnotiacich správ (ďalej len MaHS). Úlohou riadiaceho orgánu je voľba realizátora projektu prostredníctvom výberového konania. Výkonný orgán zodpovedá za realizáciu a technologický postup projektu, predkladá MaHS kontrolnému orgánu a informuje verejnosť prostredníctvom webovej stránky. Kontrolný orgán po skontrolovaní predkladá monitorovaciu a hodnotiacu správu riadiacemu orgánu. Kontroluje čerpanie rozpočtu, ktorý mu predkladá finančný orgán.

Hlavným komunikačným nástrojom obce je webová stránka obce. Komunikačná stratégia vo vzťahu k PHRSR prebieha kontinuálne počas celého obdobia 2026 - 2033.

5.3. MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Monitorovanie a hodnotenie sú hlavné procesy potrebné pre správnu implementáciu programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja. Prostredníctvom monitorovania a hodnotenia sa sledujú a následne vyhodnocujú zmeny vzniknuté počas realizácie stratégie.

Monitorovanie bude prebiehať raz ročne, kde sa na konci sledovaného obdobia vypracuje monitorovacia správa, ktorá bude pozostávať z krátkeho popisu aktivít, realizovaných počas roka a definovanie ich nadväznosti na stanovenú stratégiu a víziu. Ďalej bude sledovať napĺňanie stanovených monitorovacích ukazovateľov. Samospráva každý rok spracuje do monitorovacej správy pripomienky úradu, poslancov a širokej verejnosti.

Monitorovacia správa obsahuje prehľad o súčasnom stave k určitému dátumu a taktiež tvorí podklad aj pre plánovanie ďalších aktivít. Za spracovanie monitorovacích správ je zodpovedná samospráva (obecné zastupiteľstvo a starosta), pokiaľ nebude zriadená iná organizácia/komisia, ktorá bude mať v kompetencii napĺňanie stratégie. Monitorovacie správy budú predkladané a schvaľované obecným zastupiteľstvom.

Výsledkom procesu monitorovania a hodnotenia bude zisťovanie, ako projekty prispeli k rozvoju obce a vyhodnotenie úspešnosti naplnenia vízie obce Jakušovce.

Formulár R2 – Kritériá hodnotenia PHRSR (bude doplnené)

P. č.	Skupina kritérií/kritérium	Váha/body	Bodové hodnotenie	Poznámka
1.	Obsah dokumentu		0-4	
2.	Väzby dokumentu na iné strategické dokumenty miestnej, regionálnej a národnej úrovni		0-4	
3.	Súlady navrhovanej stratégie s potenciálom územia/zdrojmi		0-4	
4.	Postupy hodnotenia a monitorovania		0-4	
5.	Zrozumiteľnosť dokumentu		0-4	

Formulár R3 – Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2026 – 2033		
Typ hodnotenia	Vykonať	Dôvod vykonania/periodicita
Strategické hodnotenie	2026	Podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR	2026 – 2033	Každoročne v zmysle príslušných ustanovení Zákona NRSR 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v termíne do 31.5. príslušného roku.
Tematické hodnotenie časti PHRSR	2026– 2033	Téma hodnotenia: Ak bola téma identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie PHRSR	2026 – 2033	Pri značnom odklone od stanovených cieľov alebo zmene stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí alebo zmene hodnôt ukazovateľov. Pri návrhu na revíziu PHRSR.
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR	2026 – 2033	Na základe rozhodnutia starostu v zmysle príslušných predpisov, na základe rozhodnutia kontrolného orgánu obce, na základe podnetu poslancov, na základe protokolu Národného kontrolného úradu SR, na základe správy auditu.
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR	2033	Na základe rozhodnutia starostu o príprave PHRSR na nasledovné programové obdobie po roku 2033.

Hodnotenie je neoddeliteľnou súčasťou programového cyklu a slúži ako nástroj riadenia PHRSR obce Jakušovce a prostriedok na zvýšenie kvality, účinnosti a efektívnosti programu a slúži aj na posúdenie vplyvu a dopadov na dosahovanie cieľov PHRSR obce Jakušovce a nadradenej stratégie na regionálnej úrovni a na posilnenie politiky súdržnosti európskej územnej spolupráce.

Obec Jakušovce ako riadiaci orgán pre PHRSR obce Jakušovce vykonáva hodnotenie v zmysle § 12 Zákona o podpore regionálneho rozvoja (Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, časová verzia predpisu účinná od 01.07.2020).

Pre zlepšenie kvality hodnotenia je kľúčovým prvkom zostavenie plánu hodnotení a časového rámca hodnotení pre celé programové obdobie. Plán hodnotení by nemal byť záťažou, ale užitočným nástrojom pre zlepšenie implementácie PHRSR.

Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHRSR. Správu z hodnotenia PHRSR predkladá obce Jakušovce obecnému zastupiteľstvu obce Jakušovce najneskôr do 9 mesiacov po uplynutí príslušného monitorovacieho obdobia.

Predmetom hodnotenia bude priebežné hodnotenie PHRSR obce Jakušovce. Cieľom hodnotenia bude identifikovať riziká ovplyvňujúce implementáciu PHRSR obce Jakušovce a dosahovanie cieľov PHRSR obce Jakušovce a navrhnúť prípadné opatrenia.

Zdôvodnenie potreby hodnotenia:

- Hodnotenie bude vykonané pre potreby efektívnejšej implementácie PHRSR obce Jakušovce na roky 2026 - 2033;
- Podklad pre prípadný návrh revízie PHRSR obce Jakušovce na roky 2026 - 2033;
- Podklad pre Správu o stave implementácie stratégie na národnej úrovni;

- Podklad pre výročnú a záverečnú správu o vykonávaní PHRSR obce Jakušovce na roky 2026 - 2033.

Hlavné hodnotiace otázky:

1. Aké je priebežné dosiahnuté plnenie merateľných ukazovateľov PHRSR obce Jakušovce na roky 2026 - 2033?
2. Aké je priebežné dosiahnuté napĺňanie očakávaných výsledkov jednotlivých programových cieľov PHRSR obce Jakušovce na roky 2026 - 2033?
3. Existuje na základe doterajšieho vývoja riziko nenaplnenia cieľových hodnôt merateľných ukazovateľov PHRSR obce Jakušovce na roky 2026 - 2033?
4. Existuje na základe doterajšieho vývoja riziko nenaplnenia očakávaných výsledkov jednotlivých programových cieľov PHRSR obce Jakušovce na roky 2026 - 2033?
5. Aké sú odporúčania pre zlepšenie implementácie PHRSR obce Jakušovce na roky 2026 - 2033?

Hodnotené obdobie predstavuje obdobie od 1.1. do 31.12. príslušného roku. V relevantných častiach však hodnotenie pre poskytnutie komplexnejšieho pohľadu uvádza aj kumulatívne údaje.

Po uplynutí obdobia, pre ktoré je PHRSR nastavené je vypracované následné hodnotenie, ktoré skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR obce Jakušovce a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR. Monitorovacie obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzn. programové obdobie). Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím orgánom a končí 31.12.2033. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí obce Jakušovce, ktoré ju do 9 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu obce Jakušovce.

Formulár Záznam z monitorovania (formuláre budú priebežne dopĺňané)

SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA

Správa o plnení akčného plánu obce Jakušovce k ____ bola spracovaná v zmysle programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jakušovce na roky 2026 - 2033. Cieľom monitoringu akčného plánu obce Jakušovce je pripraviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia jednotlivé opatrenia a aktivity navrhnuté v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jakušovce počas celého obdobia platnosti dokumentu. Tieto údaje sú k dispozícii pre samosprávu a širokú verejnosť.

Akčný plán obce Jakušovce je zoradený podľa oblastí, priorít a opatrení. Ku každému opatreniu je pridelený garant – projektový manažér, oddelenie obecného úradu, ktorého úlohou je zabezpečiť realizáciu navrhnutých aktivít a monitorovať ich plnenie. Odpočet aktivít je spracovaný z pohľadu obce, v niektorých prípadoch je ako realizátor danej aktivity uvedený aj iný subjekt (investor, prevádzkovateľ, partnerská inštitúcia, a pod.) V akčnom pláne sú vymenované aktivity bežného, kapitálového a podporného charakteru v časovom slede, resp. súbežne. Ide o aktivity, ktoré je potrebné realizovať v ďalšom období. Akčný plán je spracovaný na základe údajov v schválenom rozpočte obce, schválených strategických dokumentoch obce a údajov odborných útvarov obecného úradu obce Jakušovce.

Aktuálna verzia akčného plánu sa nachádza na webovej stránke obce Jakušovce (www.jakusovce.sk).

Pripomienky k akčnému plánu obce je možné zaslať e-mailom na adresu jakusovce@centrum.sk

Ďalší monitoring akčného plánu sa uskutoční ku dňu ____.

5.4. AKČNÝ PLÁN PHRSR

Významnou súčasťou realizačnej časti PHRSR je tiež akčný plán spracovaný na obdobie rokov 2026 – 2033. Ide o formulár slúžiaci ako monitorovací nástroj obsahujúci zoznam zámerov roztriedených podľa jednotlivých oblastí – hospodárskej, sociálnej a environmentálnej. Ku každému zámeru je v rámci akčného plánu pridelený termín realizácie, výška potrebných zdrojov a garant, ktorého úlohou je zabezpečiť realizáciu daného zámeru. O napĺňaní jednotlivých zámerov obec vypracováva Správu o plnení akčného plánu, ktorej cieľom je poskytnúť komplexnú informáciu o úspešnosti samosprávy v snahe dosiahnuť stanovenú víziu. Správa o plnení akčného plánu je k dispozícii samospráve aj širokej verejnosti.

Formulár R4: Akčný plán

Akčný plán pre Hospodársku oblasť			
Projekt	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
1.1.1 Stavebné úpravy cintorína – oploštenie a prístupový chodník	2026 - 2033	Obec Jakušovce	40 000 €

5.5. ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE

Proces zabezpečenia realizácie pozostáva z inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHRSR obce Jakušovce a z monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja a definovaných merateľných ukazovateľov.

Úspešná implementácia PHRSR si vyžaduje dodržanie týchto základných princípov:

ROZVÍJANIE PARTNERSTIEV:

V záujme rozvoja obce Jakušovce je dôležité rozvíjať nadobudnuté partnerstvá a taktiež vytvárať nové partnerstvá s okolitými obcami a regiónmi, či rozvíjanie cezhraničnej spolupráce. V procese sociálnej komunikácie a participácie je dôležité zapájanie všetkých skupín stakeholderov v snahe vyhnúť sa konfliktom záujmov. Výsledkom činností, do ktorých sú zapojené rôzne skupiny stakeholderov je konsenzus.

PLÁNOVANIE:

Plánovanie realizácie aktivít je nevyhnutnou súčasťou procesu tvorby PHRSR obce Jakušovce. Zabezpečuje nadväznosť a kontinuitu priorít definovaných v rozvojovej stratégii vytvorením harmonogramu realizácií projektov. Realizácia jednotlivých aktivít je naplánovaná na celé plánovacie obdobie rokov 2026 – 2033. Vhodným naplánovaním realizácie jednotlivých aktivít sa predíde možným problémom.

DOPLNKOVOSŤ ZDROJOV FINANCOVANIA

Tento princíp predstavuje potrebu zabezpečiť doplnkové zdroje financovania na pokrytie realizácie jednotlivých aktivít. V prípade, že žiadosť o čerpanie financií z primárne uvedeného zdroja bude zamietnutá, budú financie čerpané z doplnkových zdrojov. Zdroje financovania aktivít rozvojovej stratégie môžu byť čerpané nielen zo zdrojov obce, ale aj z Európskych štrukturálnych a investičných fondov, z rôznych grantov alebo zo štátneho rozpočtu.

MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Monitorovanie a hodnotenie slúži na pravidelné sledovanie plnenia jednotlivých aktivít, prípadne na včasné odhalenie a odstránenie nedostatkov pri realizácii aktivít. Výstupom sledovania sú monitorovacie a hodnotiace správy.

SUBSIDIARITA V ROZHODOVANÍ A ZODPOVEDNOSTI

Podstatou princípu subsidiarity je prerozdelenie kompetencií na príslušné orgány na základe hierarchického usporiadania. Princíp subsidiarity hovorí aj o tom, že rozhodnutia sa majú odohrávať čo najbližšie k občanom, teda na úrovni miestnej samosprávy vždy, pokiaľ je to možné.

SOLIDARITA MEDZI JEDNOTLIVÝMI ZAJINTERESOVANÝMI SUBJEKTAMI

V rámci sociálnej komunikácie a participácie je dôležitá solidarita. Je potrebné zapájať všetky skupiny stakeholderov v snahe vyhnúť sa konfliktom a taktiež pre dosiahnutie vzájomného konsenzu. Na základe princípu solidarity bude obec Jakušovce efektívne napredovať. Integráciou a využitím všetkých princípov sa dosiahne rýchlejšie a efektívnejšie naplnenie stratégie.

6. FINANČNÝ PLÁN

Finančný plán navrhuje a konkretizuje financovanie jednotlivých aktivít navrhnutých v rámci rozvojovej stratégie.

6.1. INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN PHRSR

Formulár F1 – Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie		
Prioritná oblasť	Celkové náklady	Zdroje financovania
Hospodárska oblasť		
1.1.1 Stavebné úpravy cintorína – oplotenie a prístupový chodník	40 000 €	Nenávratné finančné príspevky podľa dostupnosti relevantných dotačných a grantových schém (Program Slovensko, Plán obnovy a odolnosti, granty EHP a Nórska, štátne dotácie, komunitárne programy), externé návratné financovanie (bankový úver) a vlastné zdroje.

Formulár F2 – Indikatívny rozpočet – sumarizácia

Prioritná oblasť	Rok								Spolu
	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
Hospodárska	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	40 000 €
Sociálna	-	-	-	-	-	-	-	-	0 €
Environmentálna	-	-	-	-	-	-	-	-	0 €

6.2. FINANČNÁ ČASŤ

Obec Jakušovce plánuje na svoje projektové zámery využiť zdroje z vlastného rozpočtu v kombinácii s možnosťami financovania zo štrukturálnych fondov a kohézneho fondu Európskej únie, zároveň financovaním zabezpečeným vyšším územným celkom, Plánom obnovy a odolnosti, z komunitárnych programov, Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu. Obec sa bude aktívne uchádzať aj o finančnú podporu zo štátneho rozpočtu. V programovom období 2026 – 2033 môže obec žiadať finančné prostriedky na svoje projektové zámery z nižšie uvedených programov.

✓ Operačný program Slovensko

Priority Programu Slovensko na roky 2021 - 2027:

⇒ Konkurencieschopnejšie a inteligentnejšie Slovensko:

- Podpora inovácií a výskumu
- Rozvoj digitálnych zručností a infraštruktúry
- Podpora podnikania a rastu malých a stredných podnikov

⇒ Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko:

- Zníženie chudoby a sociálneho vylúčenia
- Podpora zamestnanosti a vzdelávania
- Zlepšenie prístupu k sociálnym službám

⇒ Zelenšie Slovensko:

- Podpora adaptácie na zmenu klímy
- Podpora udržateľného rozvoja a ochrany životného prostredia
- Podpora energetickej efektívnosti a obnoviteľných zdrojov energie

⇒ Prepojenejšie Slovensko:

- Rozvoj dopravnej infraštruktúry
- Podpora digitalizácie verejnej správy
- Zlepšenie dostupnosti služieb pre občanov

⇒ Európa bližšie k občanom:

- Podpora aktívneho občianstva a participatívnej demokracie
- Podpora kultúry a kreatívneho priemyslu
- Podpora medzikultúrneho dialógu

⇒ Fond na spravodlivú transformáciu:

- Podpora regiónov, ktoré sú najviac postihnuté dekarbonizáciou
- Podpora tvorby nových pracovných miest a rozvoja nových priemyselných odvetví

✓ Plán obnovy a odolnosti

- Komponent 1: Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra
- Komponent 2: Obnova budov
- Komponent 3: Udržateľná doprava
- Komponent 4: Dekarbonizácia priemyslu
- Komponent 5: Adaptácia na zmenu klímy
- Komponent 6: Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch
- Komponent 7: Vzdelávanie pre 21. storočie
- Komponent 8: Zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl
- Komponent 9: Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania vedy, výskumu a inovácií
- Komponent 10: Lákanie a udržanie talentov

- Komponent 11: Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť
 - Komponent 12: Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie
 - Komponent 13: Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť
 - Komponent 14: Zlepšenie podnikateľského prostredia
 - Komponent 15: Reforma justície
 - Komponent 16: Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva
 - Komponent 17: Digitálne Slovensko (štát v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)
 - Komponent 18: Zdravé verejné financie
-
- ✓ Cezhraničné spolupráce s Maďarskom
 - ✓ Cezhraničné spolupráce s Rakúskom
 - ✓ South West Europe
 - ✓ Visegrad Fund
 - ✓ Štátne granty
 - Výnos z MF SR
 - Výnos z MV SR
 - Audiovizuálny fond
 - SlovakAid
 - Environmentálny fond
 - Program obnovme si svoj dom
-
- ✓ Environmentálny fond (EF)
 - A oblasť: Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme
 - B oblasť: Ochrana a využívanie vôd
 - C oblasť: Rozvoj odpadového hospodárstva
 - D oblasť: Ochrana prírody a krajiny
 - E oblasť: Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia
 - F oblasť: Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia
 - G oblasť: Zelená investičná schéma
 - H oblasť: Environmentálne záťaže
 - L oblasť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich budov vrátane zatepľovania
-
- ✓ Dotácie Ministerstva kultúry
 - 1 Obnovme si svoj dom / Národný cintorín v Martine
 - 2 Kultúrne aktivity v oblasti pamäťových inštitúcií
 - 3 Európske hlavné mesto kultúry 2013 – Košice
 - 4 Umenie
 - 5 Pro Slovakia
 - 6 Kultúra znevýhodnených skupín
 - 7 Nehmotné kultúrne dedičstvo a kultúrno-osvetová činnosť
 - 8 Kultúrne poukazy

6. ZÁVER

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jakušovce na roky 2026 – 2033 predstavuje strednodobý plánovací dokument vyjadrujúci súčasný stav, ale aj víziu rozvoja obce, ktorú má samospráva záujem v nasledujúcich rokoch skutočne dosiahnuť. S cieľom formulovať budúce smerovanie obce tak, aby vízia čo najlepšie odrážala potreby občanov a iných subjektov pôsobiach na území obce, vznikalo PHRSR za aktívnej pomoci zamestnancov obecného úradu, odborníkov, občanov a organizácií, pričom všetci títo aktéri prispeli k formulácii aktuálnych potrieb lokality, v ktorej žijú, o ktorú sa starajú a na ktorej im záleží.

PHRSR obce Jakušovce bol spracovaný ako podporný dokument obsahujúci prioritné rozvojové oblasti, strategické ciele, opatrenia a aktivity podnecujúce rozvoj obce v súlade s platnou metodikou na vypracovanie dokumentu PHRSR, pričom dokument korešponduje s výsledkami analýz, identifikovanými problémami, ako aj s možnosťami realizácie programových zámerov, ktoré sú ovplyvňované kombináciou pôsobenia vnútorných a vonkajších faktorov.

I keď sa dokument PHRSR snaží detailne popísať budúcu podobu územia a taktiež finančnú stránku plánovaných zámerov, treba mať na pamäti, že nie je možné s definitívnou presnosťou stanoviť budúci vývoj a odhadnúť celkové náklady potrebné na realizáciu aktivít. Na druhej strane je zase potrebné zdôrazniť, že bez akejkoľvek predstavy o budúcich krokoch územia by bol rozvoj bezplánový, preto dokument PHRSR predstavuje významný oporný koncepčný materiál.

Žijeme v dynamickom, rýchlo sa meniacom prostredí, preto bol aj PHRSR zostavený ako otvorený dokument, ktorý môže byť v čase podľa potrieb samosprávy aktualizovaný a revidovaný. Veríme, že realizácia jednotlivých zámerov spríjemní život občanov a pobyt návštevníkom a príspeje k vytvoreniu atraktívneho prostredia, v ktorom budú obyvatelia radi bývať, podnikatelia radi pôsobiť a návštevníci sa sem radi vracajú.

Zoznam tabuliek, grafov, schém, máp a obrázkov

Tabuľky:

- Tabuľka 1 Zoznam realizovaných projektov, zdroj: OcÚ Jakušovce
- Tabuľka 2 Prirodzený pohyb obyvateľstva, ŠÚSR 2026
- Tabuľka 3 Migračný pohyb obyvateľstva, ŠÚSR 2026
- Tabuľka 4 Celkový pohyb obyvateľstva, ŠÚSR 2026
- Tabuľka 5 Index starnutia, ŠÚSR 2026
- Tabuľka 6 Priemerný vek, ŠÚSR 2026
- Tabuľka 7 Ekonomická aktivita obyvateľstva, SODB 2021
- Tabuľka 8 Odvetvie ekonomickej činnosti , údaje v %, SODB 2021
- Tabuľka 9 Vývoj príjmov a výdavkov obce Jakušovce na rok 2026, Interná evidencia OcÚ
- Tabuľka 10 Rozpočet obce Jakušovce na rok 2026, Interná evidencia OcÚ
- Tabuľka 11 Štruktúra daňových príjmov obce obce Jakušovce na rok 2026, Interná evidencia OcÚ
- Tabuľka 12 Byty podľa formy vlastníctva, SODB 2021
- Tabuľka 13 Štruktúra bytov podľa typu domu, SODB 2021
- Tabuľka 14 Štruktúra domov podľa typu domu, SODB 2021
- Tabuľka 15 Počet domov podľa formy vlastníctva, SODB 2021
- Tabuľka 16 Štruktúra domov podľa obdobia výstavby, SODB 2021
- Tabuľka 17: Spádovosť obce Jakušovce, Zdroj: Interná evidencia OcÚ, 2026
- Tabuľka 18 Zložky využitia zeme v obci Jakušovce, ŠÚSR
- Tabuľka 19: SWOT analýza
- Tabuľka 20 Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja
- Tabuľka 21 Opatrenia a projektové aktivity PHRSR obce Jakušovce na roky 2026 - 2033
- Tabuľka 22 Indikátory monitoringu

Grafy:

- Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov v obci Jakušovce, ŠÚSR 2026
- Graf 2 Celkový pohyb obyvateľstva obce Jakušovce , ŠÚSR 2026
- Graf 3 Pohlavná štruktúra obyvateľstva obce Jakušovce , ŠÚSR 2026
- Graf 4 Veková štruktúra obyvateľstva obce Jakušovce , ŠÚSR 2026
- Graf 5 Veková štruktúra obyvateľstva, ŠÚSR 2026
- Graf 6 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva SODB 2021
- Graf 7 Národnostná štruktúra obyvateľstva, SODB 2021
- Graf 8 Religiózna štruktúra obyvateľstva, SODB 2021
- Graf 9 Index ekonomického zaťaženia ,ŠÚSR 2026

Graf 10 Dlhodobý vývoj počtu UoZ v obci Jakušovce, ÚPSVR, 2026

Schémy:

Schéma 2 Okruhy PHRSR, zdroj: vlastné spracovanie

Schéma 2 Skupiny stakeholderov pri tvorbe PHRSR, Zdroj: vlastné spracovanie

Schéma 3 Harmonogram realizácie tvorby PHRSR, vlastné spracovanie

Schéma 4 Hodnotenie finančného zdravia obce, zdroj: INEKO, 2025

Schéma 5 Schematické znázornenie vízie a prioritných oblastí

Schéma 6 Model implementácie PHRSR

Mapy:

Mapa 1 Katastrálne územia okresu Stropkov, Wikipédia 2026

Mapa 2 Rozvojové osi (KURS, 2022)

Mapa 3 Vymedzenie riešeného územia (Mapy, 2026)

Mapa 4 Podiel disponibilných UoZ v produktívnom veku v okresoch SR ku dňu 31.7.2025, ÚPSVR, 2025

Mapa 5 Cestná sieť Prešovského samosprávneho kraja, zdroj: www.cdb.sk

Mapa 6 Stav cestnej siete v okrese Stropkov, zdroj: www.cdb.sk

Obrázky:

Obrázok 1 Agenda 2030 - Ciele udržateľného rozvoja

Obrázok 2 Geomorfologické členenie Slovenska (Štátny Geologický ústav Dionýza Štúra, 2011)

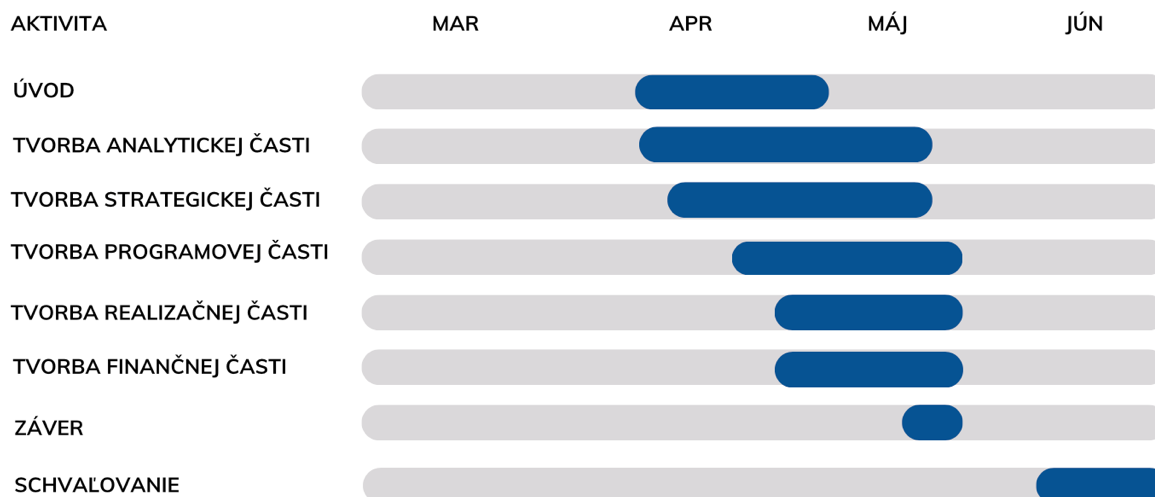
PRÍLOHY

Formulár Ú1: Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jakušovce na roky 2026 - 2033
Forma spracovania	PHRSR bolo vypracované externými odborníkmi v spolupráci so zamestnancami samosprávy, občanmi a organizáciami pôsobiacimi v obci Jakušovce
Riadenie procesu spracovania	Proces spracovania dokumentu sa uskutočňoval za účasti pracovných skupín, ktoré mali za úlohu riadiť jednotlivé oblasti: hospodársku, sociálnu a environmentálnu
Obdobie spracovania	Zámer spracovať PHRSR obce Jakušovce na roky 2026 - 2033 bol schválený dňa 23.3.2026 uznesením č. ... schválením rozpočtu obce na rok 2026. Dokument bol spracovávaný v období od apríla 2026 do mája 2026. Podrobný harmonogram spracovania dokumentu je konkretizovaný vo formulári Ú2.
Financovanie spracovania	Náklady na vlastné spracovanie (vyjadrené v osobohodinách): BD Náklady na získanie informačných podkladov – štatistiky, analýzy, prognózy, dotazníky: BD Náklady na stretnutia – pracovné skupiny a verejnosť: BD Náklady na publicitu – tlač informačných materiálov, úprava elektronických médií: BD

Formulár Ú2: Harmonogram spracovania PHRSR

2026

Formulár Ú3: Zoznam členov pracovných skupín

Zoznam členov pracovných skupín	
Názov skupiny	Titul, meno, priezvisko
Hospodárska skupina:	Ján Smetanka
	Milan Kasarda
	Mária Fečková
Sociálna skupina:	Ján Smetanka
	Milan Kasarda
	Mária Fečková
Environmentálna skupina:	Ján Smetanka
	Milan Kasarda
	Mária Fečková

Formulár P1: Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroje dát	Webová stránka
Obyvateľstvo	Štatistický úrad SR Obecný úrad	www.slovak.statistics.sk www.jakusovce.sk
Domový a bytový fond	Štatistický úrad SR Obecný úrad	www.slovak.statistics.sk www.jakusovce.sk
Občianska vybavenosť	Obecný úrad	www.jakusovce.sk
Technická infraštruktúra	Obecný úrad	www.jakusovce.sk
Ekonomická štruktúra	Obecný úrad Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny SR Štatistický úrad SR	www.jakusovce.sk www.upsvar.sk www.slovak.statistics.sk
Rozpočet a finančné hospodárenie obce	Obecný úrad	www.jakusovce.sk
Poloha	Atlas krajiny SR Google Earth	www.enviroportal.sk www.google.com/earth
Doprava a dostupnosť územia	Atlas krajiny SR Google Earth Portál cestnej databanky	www.enviroportal.sk www.google.com/earth www.cdb.sk
Prírodné podmienky	Atlas krajiny SR	www.enviroportal.sk
Využitie zeme	Katastrálny portál SR	www.katasterportal.sk/kapor
Životné prostredie	Štátna ochrana prírody SR	www.sopsr.sk/web
Cestovný ruch	Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky	www.telecom.gov.sk

Formulár A13: Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Kontrolný zoznam hodnotenia možných rizík				
Druh rizika	Objekt rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Individuálne	Nedostatočná odborná pripravenosť pracovného tímu	Profily členov pracovného tímu	Neodborná, nedostatočná rozpracovanosť stratégie rozvoja	Nízka
Technické	Nevysporiadanie pozemkov, chybná projektová dokumentácia	Projektová dokumentácia, stavebné povolenia	Nemožnosť realizovať projekt, časové oneskorenie, predraženie projektu	Nízka
Ekologické	Poškodzovanie životného prostredia projektovými aktivitami	Interné dokumenty obce	Negatívny dopad až degradácia životného prostredia	Veľmi nízka
Sociálne	Vnímanie projektových investícií obyvateľmi	Obyvateľstvo obce	Obyvateľstvo nebude súčinné pri realizácii – napr. vysporiadavanie pozemkov	Nízka
Ekonomické	Rizikové zaobchádzanie s rozpočtom samosprávy	Rozpočet obce	Zadĺženie obce	Veľmi nízka

Formulár Z1: Schválenie PHRSR

Schválenie PHRSR	
Dokument	Názov: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Jakušovce na roky 2026 – 2033 Hlavné časti dokumentu: Analytická časť Strategická časť Programová časť Realizačná časť Finančná časť Záver
Spracovanie	Forma spracovania: PHRSR bolo vypracované externými odborníkmi v spolupráci so zamestnancami samosprávy, obyvateľmi obce a organizáciami pôsobiace v obci Obdobie spracovania: apríl 2026 – máj 2026 Riadiaci tím – počet členov: Pracovné skupiny – počet skupín: 3, počet členov: 3 Externá odborná spolupráca: e-Gemini s.r.o. Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou: prostredníctvom web stránky obce www.jakusovce.sk , Náklady na spracovanie PHRSR: BD
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy Verejné pripomienkovanie: dokument bol k dispozícii na verejné pripomienkovanie na web stránke obce, www.jakusovce.sk Pracovnú verziu dokumentu pripomienkovali zástupcovia samosprávy, odborníci na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť
Schválenie	Dokument PHRSR obce Jakušovce na roky 2026 – 2033 bol schválený: 30.06.2026 uznesením č. 2/26